Nr. 165 (3359)

Warszawa, PIĄTEK 15 Czerwca 1928 r.

Rok XXXIV

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 do 2 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 11 do 1-ej

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, ul. Warecka № 7
Redakcja — tel. 176-70.
Dyrekcja — tel. 120-13.
Administracja — tel. 313-80.
Drukarnia — tel. 173-43.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

NUMER POJEDYNCZY 20 GROSZY.

W niedzielę 17 czerwca -- „DZIEŃ KOBIET"

ROZBITKI

Rada Naczelna Związku Ludowo-Narodowego przed kilku dniami powzięła jednomyślną uchwałę, na mocy której Związek poprostu **likwiduje się**, a na jego miejsce ma przyjść **Stronnictwo Narodowe**, złożone ze stronnictw 24-ki, to znaczy... tychże samych endeków. Nową nazwę zaproponował był **Dmowski** w jednym ze swych ostatnich artykułów, a Rada Naczelna tylko ją zatwierdziła.

Poważne stronnictwo polityczne zmienia swą nazwę tylko w rzadkich, wyjątkowych wypadkach i to po głębokim namyśle. Albowiem nie chodzi tu o pusty dźwięk, o efektowny szyld, lecz o symbol pracy społecznej w imię pewnych idei. Im większe zasługi stronnictwa, im sławniejsze jego dzieje, tem głębsze przywiązanie do nazwy, niby do sztandaru, który przewodził stronnictwu zarówno w godzinach zwycięstw jak klęsk. Szczególnie stronnictwa, mające za sobą długie lata pracy i walk w trudnych warunkach politycznych, nie wyrzekną się swej nazwy nawet w razie radykalnej zmiany tych warunków: tradycja staje się tu nietylko olbrzymim kapitałem uczuć i wspomnień, ale też legitymacją zaufania i poniekąd przywilejem w dalszej pracy ku wytkniętym celom i ideałom. W nazwie stronnictwa uzewnętrznia się ciągłość **pracy, wierność ideałom, świadomość dróg i środków.**

Ale cóż powiedzieć o endecji?

W zaborze rosyjskim zrobiła „ewolucję" od radykalno - niepodległościowej **Ligi Narodowej** do reakcyjno - ugodowej i carofilskiej **Narodowej Demokracji.** W Polsce Niepodległej słowo „endek", równoznaczne z trójlojalnością wobec zaborców, brzmiało raczej jako wyzwisko, toteż endecja pocichutku przechrzciła się w **Związek Ludowo - Narodowy** i jako taki kompromitował Polskę i siebie do maja 1926 r. Po przewrocie majowym arcykapłan Dmowski, uniesiony gniewem, założył napół konspiracyjny **Obóz Wielkiej Polski** o charakterze wybitnie faszystowskim, sądząc, że w miarę rozwoju wypadków legalna filja luendecka stopniowo wsiąknie w Obwiepol, który drogą zamachu stanu pozyska legalność i dyktaturę nad Polską. Ale Dmowski i tym razem, jak mu się przeważnie dzieje, przeliczył się. Obwiepol nietylko nie „przyjął się" w społeczeństwie, ale ponadto endecja zaczęła trzeszczeć w stawach i rozpadać się, tracąc wpływy w sferach gospodarczych i wśród kleru, to jest dwóch najważniejszych źródeł, które karmiły ciało i duszę endecji. Wreszcie przyszła klęska wyborcza, a tuż po niej nowe — narazie ostatnie — wcielenie endecji w **Stronnictwo Narodowe.**

Nowa ta nazwa jest dość charakterystyczna. Porzucono obłudne „dodatki" demokratyczne i ludowe — zgodnie z poleceniem Dmowskiego — bo któż będzie dziś szukał tych pierwiastków u endeków? Natomiast zmonopolizowano dla siebie bezapelacyjnie i kategorycznie „narodowość". Powtarza się tu stara demagogja endecka, spekulująca na zacofaniu politycznem społeczeństwa polskiego. Gdyby się przezwała stronnictwem **nacjonalistycznem,** byłoby to szczere i zgodne z prawdą. Ale siła przyciągająca endecji byłaby wtedy znacznie mniejsza wśród analfabetów politycznych.

Są wszakże wszelkie dane do przypuszczenia, że endecja i pod nową firmą nie „uchowa się". „Jedynka", popierana przez Rząd i władze, nietylko odciągnęła od endecji klientelę, ale też przyswoiła sobie tak sporą miarę nacjonalizmu i militaryzmu, że lekkie tylko przekroczenie tej miary byłoby naśladowaniem endecji ze wszystkiemi katastrofalnemi dla Państwa następstwami. Cała „narodowość" Stronnictwa Narodowego wyrażać się będzie w atakowaniu rzekomo zbytniej uległości Rządu i „jedynki" wobec mniejszości narodowych, w wyławianiu „koszernych" Żydów i tajnych wpływów masońskich w „jedynce".

Ale to będzie tylko codzienna, prozaiczna, nie rokująca większego powodzenia praca „wyczekująca". Wszystkie swe nadzieje pokłada endecja — przepraszam **es-encja** — w załamanie się polityki Rządu, w jakieś niespodzianki, mniej lub więcej katastrofalne, w rozłam „jedynki" i odzyskanie straconego „stanu posiadania". Ale to są wszystko kombinacje, nie rokujące endecji nic dobrego. Demokracja polska rozczarowała się srodze do rządów pomajowych, ale w maju **przekreśliła** na zawsze możliwość żerowania endecji na Polsce i tej zdobyczy nie pozwoli sobie odebrać.

J. M. B.

DZISIAJ SEJM GŁOSUJE NAD WNIOSKAMI Z. P. P. S.

W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ NA STAROŚĆ I W SPRAWIE RATYFIKACJI KONWENCJI WASZYNGTOŃSKIEJ

Ogłosiliśmy wczoraj powtórnie tekst wniosków Z. P. P. S., zgłoszonych przez tow. Zygmunta **Żuławskiego** w sprawie ustawy o **ubezpieczeniu na starość** i w sprawie **ratyfikacji Konwencji Waszyngtońskiej.** Wnioski te będą dzisiaj przez Sejm głosowane.

Mamy nadzieję, iż uzyskają potrzebną większość. Gdyby stało się inaczej, **walka nie będzie skończona.** Przeciwnie — z tym większą energją poprowadzą ją dalej klasowe związki zawodowe w ścisłej łączności z **Polską Partją Socjalistyczną.**

ODPOWIEDŹ NA INTERPELACJĘ POSŁA K. CZAPINSKIEGO I TOW.

W SPRAWIE TERORU POLITYCZNEGO KLERU, ZAŚ W SZCZEGÓLNOŚCI ORĘDZIA KS. BISKUPA ŁUKOMSKIEGO

P. Minister **Dobrucki** nadesłał posłowi t. **Czapińskiemu** następującą odpowiedź na jego interpelację w sprawie sławnego orędzia ks. biskupa **Łukomskiego:**

Na udzieloną mi pismem z dnia 2 kwietnia 1928 r. L. 1 interpelację posła K. Czapińskiego i tow. mam zaszczyt odpowiedzieć jak następuje:

W sprawie wydania listu pasterskiego przez ks. Biskupa Łukomskiego, jako dotyczącej wewnętrzno - kościelnej kwestji stosunku ordynarjusza do jego diecezjam, Rząd nie miał tytułu do interwenjowania. Jedynie z powodu objawów zaniepokojenia wśród tych ostatnich i celem zapobieżenia rozdźwiękom, Rząd zwrócił uwagę przedstawicieli wyższej hierarchji duchownej na zaszły fakt i jego ewentualne konsekwencje, co niewątpliwie wpłynęło na złagodzenie zapowiedzianych w liście pasterskim kar kościelnych.

W obecnym stanie rzeczy nie mam powodu do wydawania dalszych zarządzeń w tej sprawie.

Minister **Dobrucki.**

Wyjaśnienie p. min. **Dobruckiego** ma **duże znaczenie.**

Drugi ustęp wykazuje, iż Rząd mógł i potrafił zwrócić się do wyższej hierarchji duchownej w sprawie rozpolitykowania kleru i nawet zdołał „wpłynąć" nieco na ten rozpolitykowany kler.

Jest to ważny **precedens,** który należy zapamiętać. Byle czynniki rządowe — w dobrze zrozumianym interesie Państwa — w dalszym ciągu, konsekwentnie potrafiły poskramiać polityczne wybryki kleru!

Interpelacja naszego towarzysza — musimy to przyznać — odniosła zaczny sukces.

TOW. LOEBE PREZYDENTEM NOWEGO REICHSTAGU

Berlin, 14 czerwca (PAT). Dzisiejsze posiedzenie Reichstagu poświęcone było wyborowi prezydjum. Tow. pos. Loebe został ponownie wybrany przewodniczącym Reichstagu, co większość Izby powitała oklaskami.

W pierwszem głosowaniu na wiceprzewodniczącego, żaden kandydat nie uzyskał bezwzględnej większości. W głosowaniu ściślejszem wybrany został pos. Esser (centrum).

Poseł von Kardorff (niem. partja ludowa) został wybrany drugim wiceprzewodniczącym. W ten sposób niemiecka partja ludowa, która jest liczebnie słabszą od komunistów i stoi dopiero na piątem miejscu, pod względem liczebności w Reichstagu a przez to zasadniczo nie miała widoków na przeprowadzenie własnego wiceprzewodniczącego — stanowisko to uzyskała. Przy wyborze ostatniego wiceprzewodniczącego w ściślejszem głosowaniu stanowisko trzeciego wiceprzewodniczącego otrzymali niemiecko - narodowi w osobie pos. Graefa. Poseł Graef, który nie był obecny na sali w czasie ogłaszania wyniku głosowania, zakomunikował prezydjum, że odpowiedź co do tego, czy przyjmuje wybór, da dopiero w piątek po porozumieniu się ze swem stronnictwem.

MIN. ZALESKI W BRUKSELI

Bruksela, 14 czerwca. (PAT.). Minister Zaleski, jako członek senatu polskiego, odbył dziś konferencję z paru wybitnymi parlamentarzystami belgijskimi, którzy informowali go o projektach nawiązania bliższego kontaktu pomiędzy ciałami parlamentarnemi Polski i Belgji. Omawiano możliwość utworzenia koła parlamentarnego polsko - belgijskiego, złożonego z przedstawicieli wszystkich stronnictw politycznych. Ukonstytuowanie formalne biura grupy belgijskiej nastąpi jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca. Ta wstępna wymiana zdań niewątpliwie znacznie posunęła sprawę i przyczyni się do bezpośredniego nawiązania kontaktu pomiędzy polskimi a belgijskimi instytucjami parlamentarnemi.

KONFERENCJA Z MIN. HYMANSEM

Bruksela, 14 czerwca (PAT.) Minister Zaleski i Hymans w dłuższej rozmowie omawiali w sposób nacechowany serdecznością zagadnienia interesujące oba kraje i postanowili rozpatrzyć w możliwie najkrótszym czasie sprawę traktatu koncyljacyjno - arbitrażowego polsko - belgijskiego.

STRAJK 50,000 ROBOTNIKOW TYTONIOWYCH

Wiedeń, 14 czerwca (PAT.) Wedle doniesień dzienników z Aten, doszło w miastach Kavalla i Drama do ostrych starć pomiędzy strajkującymi robotnikami tytoniowymi a żandarmerją. U bram miasta Kavalla toczyła się walka, w przebiegu której 2 osób zostało ciężko rannych. W mieście tym podpalono 10 magazynów tytoniowych. Obecnie w Macedonji i Tracji strajkuje 50.000 robotników. Liczą się tu z możliwością wybuchu strajku generalnego.

Z. P. P. S.

SEKCJA SPOŁ.-GOSPODARCZA

Dziś — w piątek — o godz. 9 m. 30 r. odbędzie się posiedzenie Sekcji Społeczno - Gospodarczej Z. P. P. S.

Przewodniczący (—) **Diamand.**

SEKCJA SENACKA Z. P. P. S.

Dziś — w piątek — odbędzie się o g. 2 pp. posiedzenie **Sekcji Senackiej Z. P. P. S.** w gabinecie wice-marszałka tow. **Posnera** w Senacie.

Przewodniczący (—) **Posner.**

Z. P. P. S. WZNAWIA W TRZECIM CZYTANIU BUDŻETU WNIOSKI O POPRAWĘ DOLI PRACOWNICZEJ

Z. P. P. S. zgłosił do trzeciego czytania budżetu swoje wnioski poprzednie **o pobory dodatkowe dla pracowników państwowychh i kolejowych w wysokości 25% poborów dotychczasowych.**

Wnioski te brzmią, jak następuje:

I.

„Poleca się Ministrowi Skarbu otwieranie — aż do chwili uchwalenia przez Sejm i Senat nowej ustawy uposażeniowej — kredytów w czasie od 1 lipca 1928 r. z istniejących źródeł dochodowych i z uzyskanych nowych źródeł do wysokości 162.500.000 złp. na wypłatę funkcjonarjuszom państwowym, osobom wojskowym, sędziom i prokuratorom, jako też osobom, otrzymującym zaopatrzenie emerytalne, wdowie lub sieroce — poborów dodatkowych w wysokości 25% poborów dotychczasowych miesięcznie.

Poleca się Ministrowi Skarbu podwyższenie w czasie od 1 lipca 1928 r. do 31 marca 1929 r. wydatków przedsiębiorstw i monopoli państwowych na wypłatę ich pracownikom poborów dodatkowych w wysokości 25% poborów dotychhczasowychh hw wysokości 25% poborów dotychczasowych miesięcznie".

II.

„Sejm wzywa Rząd, by z dn. 1 lipca 1928 r. płace wszystkich pracowników kolejowych podwyższył o 25%.

Pokrycie tego wydatku podają wnioski, uwidocznione w załączniku, a zgłoszone do budżetu Ministerjum Komunikacji".

KOMUNISCI PRZY „PRACY" PARLAMENTARNEJ

P. poseł Henryk **Bitner** złożył do drugiego czytania budżetu cały szereg wniosków, napisanych niezmiernie „inteligentnie", wymagających mniej-więcej... pięciu minut czasu. P. **Bitner** skreślił sobie **wszystkie** wydatki **na obronę** Państwa, na administrację państwową i t. p. a „zwolnionemi" w ten sposób sumami obdarzył łaskawie pozycje niewątpliwie potrzebujące, a więc walkę z chorobami zakaźnemi, oświatę pozaszkolną i in.

P. Henryk **Bitner** jest podobno „marksistą". Ale „marksizm" p. **Bitnera** pasuje akurat do **„Cyrulika Warszawskiego"** albo do **„Muchy".** P. **Bitner** rozumuje tak: pozostawiam ustrój kapitalistyczny bez zmiany; pozostawiam **dochody** Państwa naogół takie same, ale **wydatki** dostosuję do mojej fantazji: oto Polska znajduje się na księżycu, jako kraj na księżycu jedyny; w tym właśnie „księżycowym" a **kapitalistycznym** Państwie Polskim pragnę wydawać pieniądze kraju na cele społeczne, ale zawsze w granicach kapitalizmu.

Poco, naco i komu potrzebna była humorystyka budżetowa tego typu, — odgadnąć trudno. Rozumielibyśmy jeszcze, gdyby p. **Bitner wykombinował** dla celów agitacyjnych, jak wyglądaćby powinien budżet „Polski Sowieckiej". Ale wtedy wydatki na wojsko byłyby — wedle wzorów Rosji Sowieckiej — **trzy razy większe.** P. **Bitner** wolał, naturalnie, uniknąć takiej konsekwencji. I dlatego wybrał swój sposób. Przegrał. Bo przesadził w „gorliwości". Chciał ukuć broń „agitacyjną" przeciwko P. P. S. Nie udało się. Dla bardzo prostej przyczyny; **najbezczelniejsza demagogja kończy się tam, gdzie zaczyna się śmieszność.** Wnioski p. **Bitnera** wcale nie przerażały burżuazji; weseliły ją.

Wogóle nasi biedni komuniści stoją równie daleko od **Lenina,** jak — nie przymierzając — Pacanów od Paryża. P. **Warski** robi na trybunie sejmowej wrażenie poczciwego staruszka, który ględzi zgoła nieszkodliwie o „raju" sowieckim; p. **Sochacki** przypominał zawsze jezuitę od stóp do głowy; a p. Bitner? p. **Bitner** wystąpił ze swemi wnioskami doprawdy zbyt „pajacowato".

Gdybyśmy chcieli uczynić p. **Bitnerowi krzywdę,** poradzilibyśmy mu rzecz jedną: podróż do Moskwy na Wszechrosyjski Zjazd Sowietów i postawienie na nim takich samych dosłownie propozycji do budżetu Z. S. R. S.; ale nie chcemy krzywdy p. **Bitnera,** przeto nie radzimy mu tego doświadczenia; jeśliby je bowiem uczynił, **nie wyszedłby z pewnością nigdy na światło dzienne z kazamat G. P. U.**

Oj, panie **Bitner,** panie **Bitner!** Czyż rzeczywiście komunizm polski nie potrafił nic mądrzejszego wymyślić, niż pańskie wnioski?

S. K.

UPOR P. WALDEMERASA

Kowno, 14 czerwca (AW.) Premjer Waldemaras udzielił nowego wywiadu **przedstawicielom prasy** kowieńskiej. Twierdzi on, iż porozumienie polsko - litewskie **zależy w zupełności** od Polski, **która znajduje się w posiadaniu** W.ina. Jeżeli min. Zaleski upierać się będzie przy swoim punkcie widzenia, to niema żadnych nadziei na jakiekolwiek rozsądne (!?) porozumienie. Co do dalszego przebiegu polsko - litewskich rokowań, twierdzi Waldemaras, rokowania te toczyć się będą w Warszawie i w Kownie. W sierpniu zbierze się w Królewcu konferencja, której zadaniem będzie stwierdzenie wyników rokowań komisyjnych przed wrześniową sesją Rady Ligi.

Wiadomości Parlamentarne

Z SENATU

Wczoraj przed południem odbyło się pod przewodnictwem Marszałka **Szymańskiego** posiedzenie przewodniczących klubów senackich.

Ustalono, że pierwsze posiedzenie Senatu dla rozpatrzenia preliminarza budżetowego odbędzie się 20 b. m. Posiedzenia trwać będą do d. 26 b. m. włącznie po 8 godz. dziennie. Kontyngent czasu na dyskusję ogólną i szczegółową ustalono na 30 godzin.

Pozatem omawiano wniosek sen. tow. **Posnera** w sprawie wyboru podkomisji Emigracyjnej. Zgodzono się na wybór takiej podkomisji z tem, że nie będzie stosowany podział według systemu de Hondta, lecz że wszystkie kluby wybiorą swoich specjalistów. Podkomisja ogółem ma liczyć 11 członków.

Następnie omawiano wniosek sen. tow. **Posnera** dotyczący utworzenia przez Sejm i Senat kasy pogrzebowej i kasy emerytalnej. Uchwalono opracować statut kasy. Do opracowania tego statutu powołano senatorów tow. **Posnera, Romana** (B. B.) i ks. **Albrechta** (Ch. D.) i zaproszono Marszałka Szymańskiego, który zaproszenie przyjął.

Wreszcie omawiano sprawę komitetu rozbudowy gmachu Senatu. W skład komitetu weszli senatorowie **Koerner** (N. Z.), **Januszewski** (Wyzwol.) i **Boguszewski** (B. B.) oraz z urzędu Marszałek **Szymański** z prawem kooptacji innych członków.

WYDAWANIE POSŁOW
KOMISJA REGULAMINOWA

Wczoraj obradowała sejmowa Komisja Regulaminowa pod przewodnictwem tow. dra **Libermana.** Omawiano sprawę wydania sądom posłów i jednomyślnie uchwalono zawiesić postępowanie karne przeciwko posłom tow. **Dubois, Sosińskiemu** (Ch. D.), **Witosowi** (Piast), **Ledwochowi** (Str. Chł.) i **Plucie** (Str. Chł.).

Następnie Komisja rozpatrywała nagły wniosek klubu Białoruskiego o zawieszeniu postępowania karnego przeciw aresztowanemu w Nowogródku pos. **Staganowiczowi** i pos. **Greckiemu.**

Na wniosek pos. **Rataja, komisja** większością głosów uznała, że ponowne rozważanie tej sprawy jest niedopuszczalne i postanowiła przedstawić swe stanowisko Marszałkowi Sejmu tow. Daszyńskiemu.

Za wnioskiem tym głosowały kluby: Zw. Lud. Narod., B. B., Piast, Wyzwolenie i Stronnictwo Chłopskie. Przeciwko wnioskowi oświadczyli się przedstawiciele Z. P. P. S. i mniejszości narodowych.

Z KOMISJI ADMINISTRACYJNEJ
NADUŻYCIA WYBORCZE

Wczorajsze posiedzenie Komisji Administracyjnej poświęcone było w całości sprawom nadużyć wyborczych.

Po krótkiej dyskusji ogólnej przystąpiono do dyskusji nad regulaminem dla mającej się wybrać Nadzwyczajnej Komisji dla zbadania nadużyć wyborczych. Według projektu regulaminu, Komisja ma zbadać tylko te fakty, które zostaną jej do 20 czerwca r. b. przedłożone lub też fakty w czasie dochodzeń Komisji ujawnione. Komisja ma prace swe ukończyć do 31 października r. b. Regulamin ten z drobnemi poprawkami przyjęty został w drugiem czytaniu.

Należy zaznaczyć, iż uchwalony regulamin w wysokim stopniu uwzględnia życzenia Marszałka Sejmu, które usuwają wszelkie wątpliwości konstytucyjne i umożliwiają Rządowi współpracę z Komisją. Mimo to, pos. Sobolewski (B. B.) po uchwaleniu regulaminu, złożył oświadczenie, jakoby treść dyskusji na Komisji, jak również treść uchwalonego regulaminu, uniemożliwiała współpracę posłów B. B. w Komisji. Dlatego posłowie z B. B. udziału w Komisji Nadzwyczajnej dla zbadania nadużyć wyborczych nie wezmą.

Podkreślić należy, że przewodniczący Komisji Administracyjnej na początku posiedzenia złożył oświadczenie, że referent dr. **Putek** zgodnie przedstawił Komisji treść narady u Marszałka Sejmu, tak samo w toku dyskusji i uchwalaniu regulaminu nie podnosił kwestji, jakoby porozumienie zostało naruszone, natomiast nie omieszkał tego uczynić po złożeniu oświadczenia przez pos. Sobolewskiego.

Po krótkiej dyskusji posiedzenie odroczono do godz. 9 m. 30 rano. Na posiedzeniu tem odbędzie się trzecie czytanie regulaminu.

ŻĄDANIA SWIATA PRACY
UCHWAŁY KOLEJARZY I POCZTOWCÓW W SOSNOWCU

Zgromadzeni na Wiecu w sali Z. Z. K. w Sosnowcu **pracownicy kolejowi i pocztowi** Zagłębia Dąbrowskiego, po wysłuchaniu referatu tow. **Wenkowskiego,** członka Zarządu Głównego Z. Z. K., uchwalili następującą rezolucję:

1) Domagamy się od Rządu i Sejmu uruchomienia mnożnej.

2) Podniesienia poborów o 25%, dla wszystkich pracowników państwowych, nie wyłączając sezonowych.

3) Wyrównania poborów za czas unieruchomienia mnożnej.

4) Domagamy się pragmatyki służbowej, z poprawkami Z. Z. K.

5) Jednolitej ustawy emerytalnej dla pracowników państwowych, włączającej stałodziennie płatnych, któraby dała po dziesięciu latach pracy 50% emerytury.

6) Uruchomienia i płacenia dodatku mieszkaniowego i rozszeżenia go na stałodziennie płatnych.

7) Przemianowania na stałodziennie płatnych sezonowych, którzy przepracowali jeden rok, tytułem próby.

8) Obsadzenia etatów na miejsce tych, którzy ubyli z kolei.

9) Umundurowania i ubrań ochronnych dla wszystkich pracowników kolejowych.

10) Wypłacenia sezonowym pracownikom tych procentów, które otrzymywali etatowi i stali pracownicy kolejowi, po przepracowaniu 6 miesięcy.

11) Zrealizowania wszystkich postulatów, przedłożonych Rządowi przez Związki.

12) Wyrażamy podziękowanie i uznanie klubowi P. P. S. za gorliwą obronę postulatów pracowników państwowych.

13) Przyrzekamy zjednoczyć swe siły w jednem wielkim i potężnym Związku Z. Z. K. dla obrony swych żądań.

UCHWAŁY PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH W PIOTRKOWIE

Pracownicy państwowi m. Piotrkowa, na zebraniu w dniu 10 czerwca b. r., wysłuchawszy referatów posłów klubów P. P. S. i Bezpartyjnego Bloku, **uchwalili stanowczy protest przeciw stanowisku Rządu, zmierzającemu do stałego odkładania definitywnej regulacji płac.**

Zebrani pracownicy państwowi domagają się:

1) **Wypłacenia w czerwcu dodatku wyrównawczego, tytułem zaległości, należnych pracownikom państwowym, w związku z otrzymaniem w r. 1928 dodatku mieszkaniowego w wysokości z końca 1925 r.**

2) **Podwyższenia uposażenia, począwszy od dnia 1 lipca b. r. conajmniej o 25%.**

Zebrani konstatują, że płace pracowników państwowych winny być traktowane narówni z innemi potrzebami państwowemi i związane z tem wydatki pokrywane z normalnego budżetu państwowego.

Zebrani apelują do ciał parlamentarnych, aby uczyniły wszystko, co jest w ich mocy, by doraźna podwyżka płac, jaka jest obecnie niezbędna do chwili definitywnej regulacji płac, czyniła zadość minimalnym postulatom pracowników państwowych w chwili bieżącej.

UCHWAŁA BEZROBOTNYCH W SOSNOWCU

Bezrobotni, zgromadzeni na wiecu w Sosnowcu w dn. 5 czerwca r. b., w liczbie 2.300 osób, uchwalili rezolucję, która domaga się od Rządu wywarcia nacisku na sfery kapitalistyczne w kierunku przyjmowania bezrobotnych do pracy; w razie zaś niepodporządkowania się temu kapitalistów — domagać się upaństwowienia Zakładów Przemysłowych. **Zasiłki dla bezrobotnych winny być wypłacane do czasu otrzymania pracy.**

WIECZÓR DYSKUSYJNY W ZW. INTELIGENCJI PRACUJĄCEJ.

Dziś, t. j. w piątek o g. 8.15 wiecz. w lokalu Zw. Inżynierów (Śliska 28) odbędzie się odczyt zbiorowy. Przemawiać będą: radny H. Erlich n. t. „Debata budżetowa w Sejmie", ławnik inż. W. Alter: „Proces inżynierów w Moskwie", adwokat L. Honigwill: „Dążenia małych narodów w dobie powojennej".

Po odczycie dyskusja. Bilety (w cenie 50 gr. i 1 zł.) do nabycia przy wejściu od godz. 7.30 wiecz.

„DZIEN KOBIET" W STOLICY

PROGRAM OBCHODU.

W niedzielę 17 czerwca o godz. 9 i pół rano zbiórki w lokalach Związków Zawodowych i Dzielnic Partyjnych, skąd z orkiestrą i sztandarami — pochodami organizacje udadzą się w Warszawie na Nowy Świat 19

DO SALI „COLOSSEUM",

a na Pradze na ul. Zygmuntowską

DO SALI TEATRU PRASKIEGO,

gdzie odbędą się

2 UROCZYSTE AKADEMJE „DNIA „KOBIET".

Przemawiać będą towarzyszki: Dr. **Budzińska-Tylicka,** poseł Zofja **Praussowa,** radna Stanisława **Woszczyńska,** oraz towarzysze poseł Rajmund **Jaworowski,** w. prezydent Tadeusz **Szpotański,** ławnik Marceli **Piłacki.**

W części koncertowej biorą udział artystki i artyści Opery i teatrów warszawskich, balet, orkiestry i zespoły śpiewacze.

Bilety wstępu bezpłatne otrzymać można drogą organizacyjną.

Po południu o godz. 4-ej w niedzielę 17 czerwca z powodu uroczystego obchodu „Dnia Kobiet" odbędą się

2 AKADEMJE DLA DZIECI

o nader urozmaiconym artystycznym programie.

Pierwsza Akademja w sali Z. Z. K. ul. Czerwonego Krzyża 20, o godz. 4 po poł.

Druga Akademja w sali Teatru Powszechnego, Leszno, róg Żelaznej o g. 4 po poł.

Bezpłatne bilety wstępu otrzymają rodzice w Kasach na Akademjach przedpołudniowych.

„PAN" I „WY"

W numerze 15 Dziennika Rozkazów M. S. Wojsk, ogłoszono rozkaz o tytułowaniu szeregowych. Powołując się na regulamin służby wewnętrznej, Minister Spraw Wojskowych komunikuje, że w służbie należy tytułować szeregowych przez „wy". Natomiast poza służbą należy tytułować starszych podoficerów od sierżanta włącznie w górę przez „pan", młodszych podoficerów od plutonowego włącznie w dół i szeregowych przez „wy".

NADUŻYCIA
W INSPEKCJI HANDLOWEJ MAGISTRATU

W związku z ujawnionemi nadużyciami w inspekcji handlowej magistratu. Biuro dochodzeń dyscyplinarnych przeprowadziło szczegółowe dochodzenie na skutek którego szereg pracowników zostaje zwolnionych ze służby miejskiej. Jednocześnie sprawę przekazano władzom sądowym celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Nadużycia sięgają kilkudziesięciu tysięcy złotych. Ostateczna suma nie jest jeszcze ustalona. Nadużycia polegały na ściąganiu opłat, których poborcy nie wnosili do kasy miejskiej.

KRONIKA POLITYCZNA

POLITYK ANGIELSKI W WARSZAWIE.

Na zaproszenie posła W. Brytanji w Polsce, p. Erskine, przybył do Warszawy w charakterze prywatnym ambasador angielski w Berlinie Sir R. Lindsay.

Na cześć gościa urządził wczoraj poseł Erskine przyjęcie. Wczoraj również ambasador Lindsay został przyjęty przez Prezesa Rady Ministrów.

U MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Prezes Rady Ministrów Marszałek Piłsudski przyjął wczoraj wicepremjera Bartla, z którym odbył półtoragodzinną konferencję.

RADA MINISTRÓW.

Dzisiaj w godzinach popołudniowych pod przewodnictwem Wicepremjera **Bartla** odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów.

Na porządku dziennym szereg spraw bieżących.

POSEŁ GIRSA U MARSZAŁKA SEJMU.

Poseł czeskosłowacki p. *Girsa* złożył wczoraj w południe wizytę Marszałkowi Sejmu tow. *Daszyńskiemu.*

KOMISJA KONTROLI DŁUGÓW PAŃSTWOWYCH.

Wczoraj wieczorem zebrała się Komisja Kontroli Długów Państwowych na której omawiano sprawę pożyczki wewnętrznej 50 miljonowej na cele odbudowy.

Pos. Trąmpczyński zgłosił wniosek, aby Komisja pożyczkę tę odrzuciła, ponieważ Rząd nie miał upoważnienia do ogłoszenia jej bez zgody Sejmu.

Wniosek ten odrzucono wszystkiemi głosami.

Do podpisania obligacji tej pożyczki upoważniono posłów **Byrkę** i sen. **Januszewskiego.**

PRZEWŁASZCZENIE A NIE WIECZYSTA DZIERŻAWA.

Jak donosi Kor. Warsz., Ministerjum Skarbu opracowuje obecnie zasady przewłaszczenia gruntów państwowych, które mają być oddane na cele budownictwa. Według pierwotnego projektu, grunty te miały być oddane w wieczystą dzierżawę.

ZMIANY NA STANOWISKACH STAROSTÓW.

Referent starostwa w Oszmianie p. Witold Pełczyński mianowany został starostą w Ciechanowie.

Dotychczasowy starosta w Białej Małopolskiej p. Stefan Rożecki przeniesiony został w stan spoczynku.

Dotychczasowy sarosta w Łowiczu p. Czesław Gajzler przeniesiony został na stanowisko starosty do Włocławka.

Dotychczasowy starosta w Stanisławowie p. Józef Oksa przeniesiony został na stanowisko starosty do Będzina.

Dotychczasowy starosta w Janowie Podlaskim p. Paweł Ćwikliński, przeniesiony został na stanowisko starosty do Włodawy.

Dotychczasowy starosta we Włodawie p. Włodzimierz Adlos został zwolniony ze służby państwowej.

PRZEGLĄD PRASY

Głosowanie nad budżetem. — Rosja wobec sporu polsko - litewskiego. Poczciwy p. Jan Bobrzyński.

Wynik głosowania nad budżetem w drugiem czytaniu, częściowo niepomyślny dla Rządu, psuje już krew dziennikarzom sanacyjnym. **„Kurjer Poranny"** grozi, że o ile tak pójdzie na jesieni, to zmiana konstytucji dokonana będzie „mimo Sejmu" wedle powiedzenia pos. Sobolewskiego. **„Głos Prawdy"** już nawet nie krytykuje głosowania, lecz wogóle wyraża swe najgłębsze niezadowolenie z Sejmu, jego gadulstwa, niedojrzałości, braku powagi i t. d. Gdyby ktoś napisał w taki sposób o Rządzie, to naraziłby się na konfiskatę i sprawę sądową. Ale rzucanie obelg na Sejm, uchodzi bezkarnie i weszło nawet w modę, a nikt jakoś nie dopatruje się w tem „nieposzanowania władzy", konstytucyjnie przecież ustanowionej i wszystkich obywateli obowiązującej. Tą drogą podkopuje się pojęcie praworządności w Polsce skuteczniej, niż jakąkolwiek krytyką Rządu ze strony Sejmu.

„Kurjer Warszawski i „Polska Zbrojna" wskazują na niesumienne wystąpienia prasy sowieckiej przeciw Polsce w związku z wynikiem obrad genewskich. Moskwa obawia się „skrzywdzenia" Litwy przez „drapieżną" Ligę i oświadcza, że nie uzna rozstrzygnięcia sporu polsko - litewskiego „narzuconego" zzewnątrz. Obie gazety słusznie wytykają Moskwie, że to ona właśnie chciałaby utrzymać ciągły stan napięcia między Polską a Litwą, że porozumienie obu tych krajów wytrąciłoby Rosji jeden z atutów militarystyczno - alarmistycznych, któremi wciąż niepokoi ludność własną i świat cały.

P. Jan Bobrzyński z **„Dnia Polskiego"** dotknięty naszemi uwagami o jego „dzierżymordskich" zapędach w stosunku do społeczeństwa polskiego, w długim artykule „miażdży" nas naszemi własnemi kłopotami. Odbiera nam zwycięstwo wyborcze, zdobyte na... **zamożnem** włościaństwie (?!). Nie wierzy w naszą rewolucyjność i nie boi się rewolucji pepeesowskiej, gdyż każda próba rewolucji z naszej strony skończyłaby się zwycięstwem komunizmu. Ależ — na miły Bóg! — nikt p. Bobrzyńskiemu nie groził rewolucją. Przeciwnie: przyznajemy się do „konserwatyzmu" w stosunku do powojennej reakcji, usiłującej obalić demokrację drogą rewolcyj i zamachów stanu. Role się zmieniły, p. Bobrzyński!

Poczciwy p. Bobrzyński! O socjalizmie wypisuje horendalne rzeczy, ale nawet o kapitalizmie prawi herezje (dziesięć morgów ziemi i dwa prosiaki, w ręku włościanina uważa za „kapitalizm"!). Lecz ma dobre serce. Doradza nam lojalnie i szczerze, byśmy porzucili te międzynarodówki, socjalizmy, walki klas i t. p. brzydkie rzeczy i jako Polska Organizacja Robotnicza wstąpili do „jedynki". Poczciwe, szlachetne serce! Cóż kiedy nie możemy przyjąć zaproszenia. Dziękujemy za gościnność, ale musimy odmówić.

B.

KSIĄŻKI NADESŁANE

„Polski przemysł naftowy", nap. Wacław Bóbr. Wydawnictwo „Przeglądu Politycznego", Warszawa, 1928.

OŚWIATA I KULTURA

KILKA UWAG O NOWEM WYCHOWANIU

Pomiędzy współczesymi przedstawicielami marksizmu jednym z najgłębszych i najsubtelniejszych umysłów jest Max *Adler*, profesor uniwersytetu wiedeńskiego. Uczony ten, znany przedewszystkiem ze swoich dzieł na polu *nauki o Państwie*, oraz na polu nauki o *prawach społecznych i politycznych*, zajął się obecnie wydawnictwem całego szeregu prac, zarówno własnych jako i obcych, traktujących o wychowaniu, rozwoju i kształtowaniu się dzisiejszego młodego pokolenia. Autor, jako gorący zwolennik teorji *Marxa*, chce je wcielić w życie nietylko słowem, ale i czynem Wierzy on, że tym *czynem*, który może stanowić najistotniejszą podstawę przyszłej zmiany warunkow społecznych, jest tworzenie *nowych ludzi przez nowe wycharowanie*. W pierwszych rozdziałach swojej pracy stara się *Adler* o obalenie utartego zdania, jakoby wychowanie młodzieży mogło być „neutralnem", stojącem poza dzisiejszemi walkami klas. Wychowanie młodzieży nie stanowi działalnosci społecznej oderwanej od rzeczywistości, niezależnej od środowiska, odbywającej się w jakiejś idealnej próżni, do której mogą nie dochodzić odgłosy życia dzisiejszego. Podobnie jak w kastowych Indjach inaczej wychowują dzieci zależnie od ich pochodzenia, podobnie, jak za czasów monarchji w Niemczech czy w Austrji istniały specjalne przepisy wychowawcze, gruntujące potęgę dynastji i państwa monarchicznego; podobnie i współczesne świadome dążenia do reform społecznych muszą się odbić na ukształtowaniu całej sprawy wychowania. Przytem podkreśla *Adler* różnicę, jaka zachodzi pomiędzy ustosunkowaniem się wychowania do dziedziny życia społecznego. O ile przy poznawaniu zjawisk przyrody pozaludzkiej, a nawet wobec zagadnień fizjologji i psychologji człowieka można zajmować stanowisko, *niezależne od walki klasowej*, o tyle w zakresie wszystkich nauk społecznych musi się wyrażać *pewien kierunek*, odpowiadający poglądom społecznym danego środowiska. Umiejętność orjentowania się w warunkach powszechnego współpracownictwa i współuczestnictwa przy wytwarzaniu produktów cywilizacji oraz w korzystaniu z nich, musi się stać podstawą współczesnego wychowania. *Gmach kultury i dobrobytu przeznaczony jest dla całej ludzkości, a nie dla wybranych.*

Nie wystarczą tutaj, popularne wszędzie dzisiaj, *reformy szkolne:* są one tylko nową formą, do której jednak i nową treść trzeba przygotować.

Proletarjat austrjacki powołał ostatnio do życia instytucję, znaną pod nazwą *„Rodzicielskiego związku przyjaciół dzieci"*, który dziś liczy dziesiątki tysięcy członków i w którym się ogniskuje praca nad wychowaniem dziecka w duchu *czysto socjalistycznym*. Związek ten wydaje własne pismo p. t. *„Wychowanie socjalistyczne"*, zajmuje się opieką nad dzieckiem we wszystkich kierunkach; właściwym jednak jego celem jest dążenie do rozwijania młodzieży w duchu *przewrotu* dzisiejszych stosunków społecznych. Przy sposobności wyjaśnia *Adler*, nie wchodząc w bliższe szczegóły, że przewrót dokonany w Rosji był określony warunkami lokalnemi i że nie odpowiada pod wielu względami poglądom austrjackich socjalistów. W żadnej działalności partyjnej, skazanej z konieczności na różne dyplomatyczne i polityczne kompromisy, nie mogą się uwydatnić tak jasno zasady socjalistycznego ustroju społecznego jak w *wychowaniu młodzieży*. Współczesna szkoła ukrywa najstaranniej tę sprzeczność, jaka istnieje pomiędzy *wytwarzającymi narzędzia dobrobytu, a korzystającymi z nich.*

Uświadomiony proletarjat dzisiejszy nie pozwoli na dalsze wynaturzanie swoich dzieci, aby jako słabe istoty miały iść na usługi tych, którzy wiekową kulturę chcą obrócić na użytek jednej klasy. Owoc zbiorowej pracy wielu pokoleń musi się nareszcie znaleźć *w rękach zbiorowych*. Środkiem dla osiągnięcia tego celu jest *wysoka duchowa kultura ogółu*. Zwłaszcza podkreśla *Adler* ważność wykształcenia filozoficznego dla młodzieży proletarjackiej. Nie zrealizowane dotąd ideały wielkich filozofów niemieckich znajdą swoje uceleśnienie w nowym ustroju socjalistycznym. *Wysoki poziom kultury*, opartej na zdobyczach ducha ludzkiego, nie da się pogodzić z warunkami życia proletarjackiego: *musi się tedy dążyć do przewrotu, do przyszłej zmiany całego ustroju społecznego*. Nowe pokolenia mają służyć lepszej przyszłości, a nie konserwować zatęchłej przeszłości i teraźniejszości. Zarzuty, jakie dzisiejsze stronnictwa burżuazyjne wysuwają przeciw wychowaniu socjalistycznemu, jako „wciągającemu młodzież do polityki", są tylko dowodem niezrozumienia postulatów *Socjalizmu*. Polityka *Socjalizmu* teoretycznego nie ma nic wspólnego z polityką świata kapitalistycznego, która się przeważnie opiera na tendencjach wyzysku i podstępnej walki o byt. Polityka *Socjalizmu*, jaką się podaje młodzieży, to dążenia do *wytworzenia nowych warunków życia społecznego*, opierającego się na najwznioślejszych ideałach ludzkości. Od najmłodszych lat uświadamia się młodzież o konieczności usunięcia sztucznych podziałów między ludźmi. Wprowadza się ją z ideologji starego świata, budzi się w niej siły do stworzenia nowego życia.

Z takich poglądów *Adlera* o znaczeniu i ważności odpowiedniego wychowywania młodzieży proletarjackiej musi wypływać i odpowiednie wartościowanie pracy nauczyciela i wychowawcy tejże młodzieży. Żąda on dla nauczyciela najwyższego wykształcenia według dzisiejszego poziomu wiedzy i odpowiedniego uświadomienia społecznego. Uzasadnia konieczność specjalnych studjów psychologicznych i pedagogicznych dla wykonywania zawodu nauczycielskiego. Pod tym względem staje autor w opozycji z poglądami niektórych socjalistów, którzy uważają, że dobra wola oraz uświadomienie partyjne — to — wystarczające kwalifikacje dla kierownika szkół *„Związku Rodzicielskiego Przyjaciół Dzieci"*. Z oburzeniem wspomina Adler o zamknięciu jedynej szkoły specjalnej Związku w Schönbrunn, przeznaczonej dla kształcenia nauczycielstwa wśród młodzieży proletarjackiej. Brak środków materjalnych był przyczyną zamknięcia tej szkoły. Adler przypisuje to zamknięcie raczej niezrozumieniu ważności takiej placówki, na którą pieniądze powinny się były znaleźć, ponieważ odpowiednio przygotowany pedagog, to, poniekąd, podwalina *Socjalizmu* i jego rozwoju.

W dalszych rozdziałach swej pracy omawia Adler działalność współczesnych reformatorów wychowania, odrzucających jednak przewrót stosunków społecznych. Cele tych reformatorów są o tyle zbliżone do celów wychowania socjalistycznego, pojętego według *Adlera*, że i oni pragną wyrwać swoich wychowańców z pośród warunków dzisiejszego świata, chcąc z nich tworzyć *„nowych ludzi"* o wysokim poziomie duchowym. Zwłaszcza znaną jest na terenie wychowania młodzieży działalność Gustawa *Wynneken'a*, który, zgodnie z poglądami *Adlera*, usuwa swoich uczniów zpod wpływów domu rodzicielskiego, dążąc do stworzenia nowego człowieka, oderwanego od przeszłych form życia, zdolnego do zrealizowania nowych idej w przyszłości. Stawiając jednak swoją młodzież poza współczesnemi warunkami życia, wychowując ją w zakładach zamkniętych, woła *Wynneken* o to, aby odsunąć od swojej szkoły wszelaką myśl o walce klasowej i o dążeniu do przewrotu dzisiejszego układu społecznego. *Adler* przypisuje te zapatrywania *Wynneken'a* z jednej strony brakowi gruntownej znajomości systemu *Marksa*, z drugiej zaś zarzuca mu, że się nie umiał wyzwolić z więzów ideologji burżuazyjnej i że, odrzucając jedno, nie tworzy wzamian nic nowego.

Postulaty *wychowania socjalistycznego* są właściwie ucieleśnieniem idej wielkiego filozofa niemieckiego, J. G. *Fichtego*. Swoje stanowisko krytyczne w stosunku do burżuazyjnego ustroju społecznego wyraził *Fichte* w cyklu słynnych odczytów p. t. *„O zasadnczych rysach teraźnejszości"*. W tych prelekcjach rozwja *Fichte* swoją filozofję dziejową, widząc w historji całego człowieczeństwa stały *rozwój wolności wśród coraz większych mas społecznych*. Właściwym celem życia ludzkości, według *Fichtego* jest dążenie do ukształtowania wszystkich stosunków ludzkich według wymagań rozumu w warunkach możliwej wzajemnej niezależności i równości. *Fichte* mówi o „wychowaniu narodowem", ponieważ żąda najwyższego wykształcenia i wychowania społecznego *dla całego narodu* w myśl zasadniczych postulatów dzisiejszego *Socjalizmu*.

Z oburzeniem też wspomina *Adler* o niemieckich partjach „narodowych", które się zasłaniają nazwiskiem *Fichtego*, jako narodowego flozofa. Hasła partyj „narodowych", wysuwane na początku wielkiej wojny, odważano się identyfikować z hasłami *Fichtego*, tego wielkiego zwolennika współpracy twórczej i pokojowej wśród całej ludzkości.

W końcu swej pracy umieścił *Adler* dwa odczyty, wygłoszone podczas zjazdów młodzieży proletarjackiej. Jeden zjazd, który miał miejsce w Styrji, poświęcony sportom i wychowaniu fizycznemu, zgromadził tysiące młodzieży. *Adler*, nawiązując słowa swoje do młodości uczestników zjazdu, mówił, że prawdziwa młodość polega nietylko na wieku człowieka: *prawdziwa młodość to dążenie do rozwoju, do udoskonalenia życia, starość — to skostnienie w dawnych formach bytu.* Wogóle, oba odczyty nawołują młodzież do podtrzymywania sztandaru *Socjalizmu*, wytrwania przy swoich ideałach i wcielenia w życie nowych idej i poglądów.

Jadwiga Zawirska.

DEMOKRATYZACJA SZKOŁY I JEJ KONSEKWENCJE

(ARTYKUŁ DYSKUSYJNY)

W miarę demokratyzacji społeczeństw szkoła wchłania w siebie coraz więcej pierwiastka ludowego. Przez sito wciąż rosnącej szkoły powszechnej dziecko robotnicze i chłopskie przedostaje się już masowo do szkoły średniej, a dalej i do wyższej, nadając tym uczelniom nowy charakter. Zjawisko to powszechnie obserwowane jest różnie oceniane. W związku z tem mówi się obecnie wiele o „obniżeniu poziomu" szkoły, ubolewa się, że dostaje się do niej „gorszy" materjał, formułuje się zagadnienie „kryzysu" szkoły.

Nie można zaprzeczyć, że dziecko ze sfery ludowej rozwija się w warunkach bez porównania trudniejszych, niż dziecko sfer zamożnych lub z t. zw. inteligencji. Pozostawmy na uboczu sprawę „wrodzonych zdolności". W tej dziedzinie obracamy się w sferze hipotez chwiejnych i aż nazbyt przez życie przekreślanych. Jest jednak rzeczą niewątpliwą, że dziecko z ludu przebywa wśród otoczenia, które nie przyczynia się do rozwoju jego intelektualnych wartości, że z domu rodzinnego i życia codziennego nie wchłania w siebie dość pierwiastków, urabiających jego umysł. I dlatego w obliczu szkoły staje dziecko ludu do wyścigu wiedzy w nierównych warunkach w stosunku do dziecka ze sfer wykształconych. Z jednej strony umysł surowy i małorozwinięty, z drugiej zaś kształcony i rozwijany od malutkiego dziecka pieczołowicie przez otoczenie. U wstępu do wiedzy jest już zatem dziecko ludu parjasem. Stan ten trwa i nadal. Nad dzieckiem ludu pracuje tylko szkoła, nad jego szczęśliwym kolegą z ławki szkolnej **szkoła i dom współpracują.** Jeżeli dodamy do tego warunki materjalne, różnice w odżywianiu i mieszkaniu, w możliwości przygotowania się do lekcji, obarczanie dzieci częstokroć pracą fizyczną, będziemy mieli szereg przyczyn, które powodują różny rozwój umysłowy dziecka, zależnie od środowiska, z którego wychodzi. I dlatego mamy w szkołach mnóstwo dzieci, o których nauczyciele mówią, że nie mogą one sobie dać rady z obowiązującym materjałem, że stoją „poniżej poziomu", że są „mało zdolne". Wobec masowości tego zjawiska wylania się „Kryzys szkoły".

Błędem jest to, że wychowawcy nie zdają sobie sprawy z ogólnego charakteru tego zjawiska, traktują każdy wypadek indywidualnie, jako przypadkowy i biadają wciąż, że teraz przychodzi do szkół „gorsza" młodzież, że dawniej była młodzież „zdolniejsza", że pracują nad nią w miarę sił, ale nie mogą na to poradzić i t. p. Trzeba wyjść z tego powierzchownego stanowiska i spojrzeć w głąb zjawiska. Faktem jest, że **szkoła nie jest przystosowana do demokratyzacji.** Społeczeństwo przeszło demokratyzację polityczną, ale walczy jeszcze o **demokratyzację społeczną.** Stąd przy formalnej równości tyle jeszcze istnieje dziedzin życia, w których trwa wciąż nierówność i uprzywilejowanie pewnych sfer. Szkoła z tem się nie liczy. Trudno, mówi, na drodze wiedzy silniejsi nie mogą czekać na słabszych.

Stanowisko takie nie może być utrzymane. Jeżeli otworzyło się szkołę na roścież, nie wolno zamykać na to oczu, że wkracza do szkoły nowy czynnik, obciążony w swym dążeniu do wiedzy panującą krzywdą społeczną. W **państwie demokratycznem szkoła musi się dostosować do dziecka ludowego.** Trzeba bowiem stwierdzić, że punkt ciężkości zagadnienia nie w tem leży, że dziecko to jest umysłowo upośledzone, czy naogół mniej zdolne, ale w tem, że umysł jego skutkiem specjalnych warunków rozwija się w innym tempie. Niewątpliwie początkowy rozwój jest częstokroć opóźniony. Ale przychodzi moment, gdy umysł dziecka przebija twardą powłokę i wtedy zaczyna się rozwój szybszy, zezwalający nadrobić opóźnienie i do punktu końcowego w tym wyścigu dziecko ludu dojdzie naogół nie później, niż dziecko sfer wykształconych. A dodajmy, że dziecko ludu wnosi do szkoły szereg czynników dodatnich, znajomość głębin życia, bezpośredniość, świeżość umysłu, moralność świata pracy, wczesną powagę i dojrzałość w traktowaniu życia, szereg czynników, które są zdolne szkołę przekształcić. Ale nie wolno przejść ze wzruszeniem ramion do porządku dziennego nad faktem, że dziecko to w walce o wiedzę, musi pokonywać o wiele większe trudności. Jeżeli tempo rozwoju dziecka jest inne, trzeba się do tego dostosować, trzeba zmienić programy, nie obniżając ostatecznego rezultatu kształcenia, ale rozkładając materjał na etapy inne, oparte na głębokiej znjomości duszy i możliwości rozwojowych umysłu dziecka ludowego. Jest to ogromnie poważne zagadnienie, które wybija się na czoło współczesnej pedagogji. Bez rozstrzygnięcia go, niema prawdziwie domokratycznej szkoły, nauka zostanie przywilejem...

Dr. Adam Próchnik.

NA SŁOWACZYZNĘ

WYCIECZKA TUR.

Zarząd Główny TUR — jak czytelnicy wiedzą — urządza w połowie lipca **tygodniową wycieczkę na Słowaczyznę.** Wyjazd z Warszawy — 14 lipca wieczór, powrót 22-go. Koszta 70 zł. — bez jedzenia. Osoby przyłączające się do wycieczki na linji Warszawa — Kraków — Zakopane płacą mniej o odpowiednią cenę biletu kolejowego. Wycieczka nie ma charakteru „wysokogórskiego", jest łatwa. Ma na celu poznanie nie całej Słowaczyzny, lecz jej części północnej, położonej u południowych stóp Tatr. Zwiedzi sławne uzdrowiska słowackie (na czeskiej stronie), pozna piękno przyrody podtatrzańskiej, zwiedzi szereg prastarych ciekawych miasteczek na Spiżu (czeskim), w których tyle jest zajmujących zabytków — także i polskiej dawnej kultury. W miarę możności zetknie się z przedstawicielami społeczeństwa słowackiego.

Uczestnikom wycieczki poleca się, jako lekturę, **„Ilustrowany przewodnik po Spiżu, Orawie" (1921) M. Orłowicza.** Jako mapę poleca się **„Mapę turystyczną Podhala, Spiża i Orawy" T. Zwolińskiego,** Warszawa, 1920 (skład główny w księgarni Zwolińskiego w Zakopanem), dla uczestników warszawskich i szerszego ogółu, TUR urządza w końcu b. miesiąca **odczyt** d-ra **M. Orłowicza** — z obrazami świetlnymi.

Uczestnicy **słowackiej wycieczki** mogą zostać w Zakopanem i (nie płacąc już za kolej) wziąć udział w II wycieczce, tatrzańskiej, prowadzonej przez posła t. S. **Dubois,** która wyrusza z Zakopanego 23 lipca rano.

Zapisy do 5 lipca. **Zapisy i informacje w Biurze TUR-a, Warszawa, Czerwonego Krzyża 20 (tel. 325-03).**

Program — narazie mocno „prowizoryczny" — jest następujący:

Wyjazd z Warszawy 14-go wiecz. 15-go przed poł. zwiedzanie Krakowa (Wawel, muzeum narodowe etc.), 15-go wiecz przyjazd do Zakopanego; nocleg w Tow. Tatrzańskiem, 16-go rano wymarsz.

I dzień (16-ty). Furkami do Łysej Polany (21 klm.). Tu przekroczenie granicy. Przez Jaworzynę, dolinę Jaworową, przełęcz pod Kopą (b. łatwa) do Zielonego Stawu Kieczmarskiego u stóp Łomnicy na noc. Niezwykle urocze i dzikie miejsce.

II dzień (17). Przez lasy do uzdrowiska Łomnica Tatrzańska (3 godz.; z Zakopanego można przyjechać autobusem na własny koszt). Zwiedzenie Łomnicy, tramwajem do Smokowca (Szmeksu), jeziora Szczyrbskiego. Nocleg w miasteczku Poprad.

III dzień. Zwiedzenie muzeów w Popradzie. Jazda do starego miasteczka *Kiezmarku*. Kościół z 15 wieku, stary zamek Tökölego, ratusz. Miasteczko przeważnie niemieckie.

IV dzień. Lewocza, założona w r. 1245 — t. zw. „Spiski Kraków", bardzo ciekawe miasteczko pod względem artystycznym. Stary kościół św. Jakóba (13 wiek!). Niezwykle ciekawy i piękny ratusz. Stylowe stare kamienice.

V dzień. Św. Mikulasz. Kulturalne centrum słowackich ewangelików. *Demanowskie jaskinie* w pobliżu miasteczka, niezwykły cud przyrody — jaskinie lodowe i wapienne, zbadane zaledwie częściowo; podziemny 50-m. wodospad etc. (patrz przewodnik klubu czeskich turystów „Ceskoslovensko").

VI dzień (21-szy). *Zamki Orawskie* — z 13, 15 i 16 stulecia; muzeum. Powrót koleją przez Suchą horę do Nowego Targu i Warszawy.

Zachodzi możliwość przedłużenia wycieczki o 1 dzień, zwiększenie zaś kosztów do 80 zł. W tym wypadku możliwe jest rozszerzenie programu — np. na **Lubawkę,** stare polskie miasteczko, niedaleko położone od Podolińca.

Zabierać aparty fotograficzne — ze względu na artystyczne zabytki. Pozatem — plecaki. Inne informacje w biurze TUR. Prowadzi wycieczkę niżej podpisany.

Kazimierz Czapiński.

KONFERENCJA HEIDELBERSKA W SPRAWIE KULTURY PROLETARJATU

Podczas Zielonych Świąt w Heppenheimie koło Heidelberga w *Niemczech* odbyła się ciekawa konferencja Socjalistycznej inteligencji (80 osób), która dyskutowała nad podstawami ideologii Socjalistycznej. Wielu uczestników zajęło stanowisko krytyczne wobec marksizmu, stając jednakże wyraźnie i twardo na gruncie jedności partji. Do Komitetu, zwołującego Konferencję należeli b. minister t. prof. *Radbruch*, t. b. minister *Sollmann* i t. d.

Główny referat wygłosił głośny tow. *De Man*, autor słynnej książki o *psychologji Socjalizmu*, podkreślił, że wprawdzie stoi na gruncie walki klasowej, tego gruntu w żadnym wypadku nie opuszcza, ale chce uzupełnić tę walkę elementami *prawa i etyki*. Podkreślił słuszność *marksizmu, jako analizy*, ale chce go uzupełnić motywami moralnymi. Żąda, aby *Socjalizm* zerwał całkowicie ze wszystkiemi antyreligijnemi ideologiami.

Koreferentem był prof. *Heimann*. W dyskusji zabierała głos znana holenderska pisarka, do niedawna komunistka tow. Henryka *Roland Holst*.

Protokuł konferencji ukaże się w druku jako osobna broszura.

ZE SWIATA

Komisja socjalistycznej pracy oświatowej rozesłała okólnik, zawiadamiający, że w Tinę (Turyngja) zbierze się 1 sierpnia do 20 grudnia półroczny kurs dla mężczyzn. Kurs obejmie szeroki zakres wiedzy, jako podstawy teorji i praktyki **socjalizmu**. Obejmie naukę gospodarstwa, historję, cywilizację, naukę o państwie i administracji o prawie pracy, o związkach zawodowych, pedagogice. Nauce towarzyszą bogaty dział pokazów naukowych i zwiedzanie szeregów, fabryk, gospodarstw wiejskich, muzeów. Do dyspozycji słuchaczy będzie bogaty dział pomocy szkolnych. Uczniowie korzystają z mieszkania w zamku Tiny i stanowią pewną komunę. Koszty wynoszą 200 marek niemieckich (400 zł.) nauka, utrzymanie, mieszkanie) oraz szereg drobniejszych wydatków (za pranie, koszty podróży, książki). Utrzymanie będzie przeważnie wegetarjańskie. Warunkiem przyjęcia jest znajomość języka niemieckiego. Chodzi o młodych towarzyszów (20 — 30 lat), przedewszystkiem o socjalistów czynnych w ruchu robotniczym.

KURS INSTRUKTORSKI MŁODZIEŻY T. U. R.

Kurs instruktorów młodzieży TUR. rozpoczyna się dziś w lokalu przy ul. Wolskiej . Zorganizowany został przez **Centr. Komitet młodzieży T. U. R.** przy pomocy **Zarządu Głównego TUR.**

Kurs będzie trwał dwa tygodnie. Obejmuje przedmioty czysto **teoretyczne** (Socjalizm, ustrój polityczny Polski itd.), **praktyczne** (metodyka prac organizacyjnych i kulturalnych), **wycieczki.** Szczególny nacisk zostanie położony na samodzielną pracę uczniów — na seminarja, dyskusje i t. d.

TELEGRAMY

PRASA FRANCUSKA O POBYCIE MIN. ZALESKIEGO W PARYŻU

Paryż, 14 czerwca. (PAT.). Prasa francuska obszernie omawia pobyt ministra Zaleskiego w Paryżu.

„Petit Parisien" oświadcza, że pobyt ministra Zalesekiego miał wyjątkowo doniosłe znaczenie. Przed powrotem do Warszawy polski minister Spraw Zagranicznych uważał za swój obowiązek zwrócić specjalnie uwagę francuskich środowisk politycznych z jednej strony na niepokojące stanowisko Litwy a z drugiej strony na konsekwencje, jakie może pociągnąć za sobą w sytuacji Europy centralnej ewakuacja Nadrenji, dokonana bez poważnych gwarancji nie tylko na zachodzie, lecz również i wschodzie.

W „Journal des Debats" Auguste Gauvain podnosi niesłuszność niezadowolenia, wyrażonego przez „Tägliche Rundschau" z powodu tego ustępu mowy min. Zaleskiego, w którym oświadczył on, że ewakuacja Nadrenji dotyczy Polski narówni z szeregiem innych państw.

Szereg innych pism, jak: „Paris - midi", „Victoire", „Petit Journal" omawia w podobnym duchu mowę ministra Zaleskiego.

NOWA FAZA ROKOWAN O UTWORZENIE RZĄDU W NIEMCZECH

Berlin, 14 czerwca (PAT.) Prasa berlińska, omawiając dzisiejszy przebieg rokowań o utworzenie gabinetu, przychodzi do wniosku, że martwy punkt, w jakim rokowania znajdowały się rano, został przezwyciężony. Ożywioną działalność pośredniczącą rozwija poseł demokratyczny Koch. Prasa demokratyczna wyraża nadzieję, że dojdzie do kompromisu w tej formie, że niemiecka partja ludowa zgodzi się wejść do koalicji rządowej w razie, jeżeli pozostałe stronnictwa rządowe zadeklarują specjalną interpretację zapowiedzi premiera pruskiego Brauna, iż rząd pruski gotów jest w odpowiedniej chwili nawiązać rokowania o rozszerzenie koalicji w Prusach, i że określą date, w której rokowania o przekształcenie koalicji rządu pruskiego zostaną podjęte.

SOCJALIŚCI NIE WYWRĄ NACISKU NA RZĄD PRUSKI

Berlin, 14 czerwca. (PAT.). Wspólne posiedzenie, które trwało przez kilka godzin przy udziale tow. posła H. Müllera i premjera pruskiego tow. Brauna zakończyło się powzięciem uchwały, w której frakcja socjalistyczna Reichstagu odrzuca ze względów państwowo - politycznych żądania wywarcia nacisku na rząd pruski i stronnictwa rządowe w sejmie pruskim w celu przekształcenia obecnej koalicji rządowej w Prusach. Po zakończeniu posiedzenia frakcji socjalistycznych poseł Müller udał się do min. Stresemanna, który jest przewodniczącym niemieckiej partji ludowej, ażeby odbyć z nim konferencję o obecnej sytuacji parlamentarnej. W kołach Reichstagu przywiązują do tej rozmowy decydujące znaczenie dla dalszego rozwoju wydarzeń.

POSZUKIWANIA ROZBITKOW „ITALJI"

Kingsbay, 14 czerwca. (A.W.). Radjostacji „Citta di Milano" udało się utrzymać kontakt z gen. Nobile. Wiadomości gen. Nobile trudno było jednak odczytać, gdyż były szyfrowane. Parowiec „Hobby" wysłał ekspedycję z saniami zaprzężonemi w psy, celem odszukania 3 członków załogi „Italji", którzy wyruszyli z zamiarem dotarcia do Szpicbergu. Poza „Citta di Milano" dwa inne okręty prowadzą jednolitą akcję ratunkową. „Braganza" wyruszyła już w kierunku północnym, zabierając żywność i przyrządy przeznaczone dla lotników Lutzowa i Larsona. Również dwa okręty szwedzkie „Quest" i „Tanja" znajdują się w drodze do Kingsbay. Wśród rzeczoznawców panuje przekonanie, że ekspedycje ratunkowe wyruszyć muszą najpóźniej w ciągu 14 dni, gdyż w przeciwnym razie ratunek będzie spóźniony. W drodze do Szpicbergu jest również hydroplan włoski „Savoya", pilotowany przez pilota Madalone. Prawdopodobnie hydroplanowi temu, dzięki dużej szybkości uda się najszybciej dotrzeć do miejsca katastrofy. Madalone nie wie jednak, czy znajdzie potrzebną do wylądowania przestrzeń wodną. Być może, że będzie się musiał ograniczyć do zrzucenia na spadochronach pożywienia dla rozbitków oraz narzędzia.

GEN. NOBILE JUŻ NIE SYGNALIZUJE

Wiedeń, 14 czerwca (PAT.) „Mittagszeitung" donosi z Oslo, że położenie załogi „Italji" jest o wiele bardziej niebezpieczne, niż w początkach przypuszczano. Nobile oraz jego towarzysze są bardzo skąpo wyposażeni, gdyż prawie niczego nie zdołali ze statku wyratować. Prowjant ich składa się wyłącznie z preparatu biszkoptowego. Posiadają oni tylko dwa worki, 3 koce i namiot. Z Kinsbay donoszą, że przez dzień wczorajszy nie otrzymano żadnej depeszy iskrowej od gen. Nobile.

KRYZYS ŻYWNOSCIOWY W ROSJI

Moskwa, 14 czerwca. (A.W.). Okres przednówkowy zaznacza się wzrastającym kryzysem aprowizacyjnym. W szeregu okolic coraz ostrzej daje się we znaki brak chleba, względnie mąki. W szczególności zagrożone są prowincje północne, jak gubernja wołogodzka i archangielska. Władze administracyjne w Archangielsku zwróciły się nawet do władz wojskowych z prośbą o pożyczenie zapasów wojskowych na użytek ludności cywilnej.

Co słychać na świecie?

KRONIKA TELEGRAFICZNA

MANIFESTACJA PRZECIWKO FASZYZMOWI W LONDYNIE.

Dnia 12 b. m., jako w rocznicę śmierci Matteottiego, odbyła się na Trafalgar Square w Londynie manifestacja antyfaszystowska, w której wzięło udział dwa tysiące osób. Uchwalono rezolucję domagające się amnestji dla więźniów politycznych uwięzionych za działalność antyfaszystowską.

ROBOTNICY POGRZEBANI POD GRUZAMI.

W Pradze runął nowobudujący się dom. W czasie katastrofy odniosło rany kilkunastu pracujących robotników, dwuch z nich zaś pogrzebanych zostało pod gruzami. Po godzinie zdołano wydobyć tylko zwłoki obu zasypanych.

BURZA ROZBIŁA ESKADRĘ LOTNICZĄ.

Francuską eskadrę, złożoną z 21 samolotów szturmowych, lecąca z Nancy, spotkała w nocy przed powrotem do aerodromu gwałtowna burza. Zaledwie 4-m samolotom udało się normalnie wylądować na lotnisku. Z pomiędzy pozostałych jeden rozbił się przy lądowaniu, przyczem lotnicy nie ponieśli szwanku, jeden samolot przewrócił się w powietrzu, lotnicy odnieśli rany, inny rozbił się o ziemię, zabijając jednego z lotników i raniąc drugiego. Czterem samolotom udaoł się wylądować w okolicy lotniska, przyczem doznały one mniej lub więcej poważnych uszkodzeń. Los pozostałych samolotów nie jest dotychczas znany.

ZGON SŁYNNEJ SUFRAŻYSTKI.

Wczoraj rano zmarła w Londynie Emmeline Pankhurst, słynna sufrażystka, matka czynnych działaczek na terenie ruchu sufrażystek Christabeli i Estelli.

SYN RASPUTINA ŻĄDA ODSZKODOWANIA ZA GŁOWĘ OJCA.

Agencja Havasa donosi, że syn Grigorja Rasputina pozwał ks. Jussupowa i wielkiego księcia Dymitra Pawłowicza o sumę 25 miljonów fr., jako odszkodowania za zabójstwo, dokonane na osobie jego ojca.

ARTYLERJA WALCZY Z SZARAŃCZĄ.

Z Palestyny donoszą, że plaga szarańczy, która wyrządziła znaczne szkody na polach uprawnych Palestyny i Transjordanji, została usunięta dzięki zastosowaniu artylerji, pisługującej się w walce z szarańczą pociskami płomiennemi. Ten sposób walki z szarańczą zastosowano poraz pierwszy z dużem powodzeniem we Francji.

GORNICY W WALCE O PODWYŻKĘ PŁAC

Wobec bardzo niskich płac robotniczych w przemyśle węgowym i stałego wzrostu drożyzny, rozpoczął **Centralny Związek Górników** akcję o podwyżkę tych płac. Związek zażądał od Rady Zjazdu Przemysłowców Górniczych reprezentującej kopalnie węgla zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego oraz **Związku Pracodawców Przemysłu Górniczo - Hutniczego,** reprezentującego kopalnie węgla na Górnym Śląsku, podwyższenia obecnych płac górników o 25 procent.

Celem omówienia sposobu walki o zmuszenie przemysłowców węglowych do uwzględnienia wysuniętego żądania odbył się w dniu 7 czerwca w Katowicach zwołany przez **Centralny Związek Górników zjazd delegatów górników wszystkich zagłębi węglowych.** Na zjazd przybyło **200 delegatów** reprezentujących robotników wszystkich kopalń węgla. Zjazdowi przewodniczył tow. **Papuga.** Referat o sytuacji w przemyśle węglowym położeniu robotników i konieczności podwyższenia płac wygłosił generalny sekretarz **Związku** tow. poseł **Stańczyk,** przedkładając w końcu rezolucję w której formułuje stanowisko Związku wobec gospodarki węglowej i stosowania tak zwanej racjonalizacji pracy przez kapitalistów węglowych. **Domaga się podwyżki płac** a w razie odrzucenia tego żądania przez przemysłowców przygotowania w całym przemyśle węglowym walki strajkowej. Po obszernej dyskusji trwającej około 6 godzin, w której ujawniło się w jaskrawej formie wprost tragiczne położenie robotników w górnictwie, po stanowczem potępieniu warcholskiej i obłudnej roboty rozbijaczy komunistycznych i po odrzuceniu postawionej przez komunistów demagogicznej rezolucji, przyjeli zebrani 195 głosami, przeciwko 4 głosom komunistów rezolucję tow. **Stańczyka.**

W tej chwili sytuacja w zatargu o płace w górnictwie węglowym przedstawia się tak, o ileby **przemysłowcy nie uwzględnili do 1-go lipca żądanej podwyżki płac, to należy się poważnie liczyć z wybuchem strajku w całem naszem górnictwie węglowym.**

WIELKI KONCERT

odbędzie się dziś w sali Z. Z. K. (Czerwonego Krzyża 20), staraniem i na dochód Robotniczej Organizacji Samopomocy. Program przedstawia się niezwykle interesująco. Udział biorą: pp. H. Balińska (skrzypce), J. Pankiewiczowa (śpiew), M. Trojanowska (taniec), F. Walicka (śpiew), B. Hertz (w swoim repert.) St. Malinowski (tenor opery Lwowskiej), W. Szczepański (humor i satyra). Zarówno wielce interesujący program złożony z produkcji pierwszorzędnych sił artystycznych, jak i godny poparcia cel winny zgromadzić licznie publiczność.

Bilety nabywać można w O. K. R., Al. Jerozolimskie 6 oraz w teatrze Z. Z. K., Czerwonego Krzyża 20.

RUCH KOBIECY

DZISIEJSZE WIECE.

Wiec — Bródno — Syrokomli 22; godzina 7 wieczorem. Przemawiać będzie tow. Kazimiera Zawadzka.

Wiec — Państwowy Monopol Spirytusowy — pod fabryką, Ząbkowska 27-29, godz. 6 popoł. Przemawiać będzie tow. Zofja Połeciówna.

Wiec — Motor — Marszałkowska 23 — pod fabryką — godz. 4.20.

Przemawiać będzie tow. Adam Obarski.

Wiec — Państw. Wytw. Ap. Tel. i Telef., Grochowska 30, godz. 4 popoł. Przemawiać będzie tow. Stefanja Targowska.

WYCIECZKA ZWIĄZKU DRUKARZY DO STRUGI.

Komisja Kulturalno - Oświatowa Związku Drukarzy urządza w niedzielę, dnia 17 b. m. wycieczkę do Strugi, dla członków Związku i ich rodzin. Wycieczka urozmaicona będzie różnemi atrakcjami, m. innemi występem amatorów, orkiestry Związkowej mandolinistów i Chóru Związku. Dla uprzyjemnienia chwil spędzonych na świeżem powietrzu przygrywać będzie orkiestra „Sokoła" pod batutą dyr. Szłykiewicza. Karty wstępu otrzymywać można w lokalu Związku (Miodowa 6) codziennie od g. 7 do 9 w. i u delegatów drukarń.

WIADOMOSCI Z CAŁEGO KRAJU

Łódź

ZATARG W TRAMWAJACH.

Dyrekcja tramwajów łódzkich oświadczyła Związkowi pracowników tramwajowych, iż żadnej podwyżki płac udzielić nie może i wszelkie pertraktacje w tej sprawie uważa za bezcelowe.

Na wczoraj w nocy wyznaczone zostało ogólne zebranie pracowników tramwajowych, celem powzięcia decyzji co do dalszej akcji.

NOWY ŁAWNIK.

Na dzisiejszem posiedzeniu Rady Miejskiej, na miejsce ustępującego ławnika wydz. oświaty i kultury tow. sen. Kopcińskiego, wybrano prof. tow. Smolika, wybitnego o dszeregu lat działacza oświatowego.

UMOWA O DZIERŻAWĘ TEATRU MIEJSKIEGO.

Magistrat zatwierdził umowę na sezon r. 28/29 z dyrektorem teatru miejskiego, Gorczyńskim. Do warunków umowy wprowadzono szereg nowych punktów.

Podwyższono subwencję o 40.000 zł. rocznie; dodano 20.000 zł. na uodwyżkę gaż aktorskich; postanowiono zwolnić od miejskiego podatku widowskowego przedstawienia popołudniowe oraz dla inteligencji pracującej i robotników, jakoteż wszystkie przedstawienia na których wystawione będą dzieła autorów dramatycznych polskich, nigdzie dotychczas nie grane.

Dyrekcja obowiązana jest m. innemi do urządzenia w dn. 1 maja bezpłatnego przedstawienia dla robotników.

ZJAZD LEKARZY I SANITARNYCH DZIAŁACZY SAMORZĄDOWYCH.

17 b. m. z inicjatywy Magistratu odbył się w Łodzi I. Zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych szpitalnych, poświęcony sprawie gospodarki finansowej i organizacji szpitalnictwa samorządowego w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dn. 22.4 r. b.

Nowy Dwór

PROTEST PRZECIWKO POSTĘPOWANIU INSPEKTORA DO SPRAW DOZORCÓW DOMOWYCH.

Inspektor do Spraw Dozorców Domowych, p. Pudełek, otwarcie oświadcza się przeciwko stosowaniu Ustawy o Nadzwyczajnych Komisjach Rozjemczych dla dozorców w mniejszych miastach prowincjonalnych. Pomimo licznych protstów Związku, sześć razy w przeciągu pół roku wyznaczana Komisja Polubowna dla Oddziału w Nowym Dworze, z winy sytematycznego niestawiania się kamieniczników, nie dochodziła do skutku. Żądania Związku wyznaczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej p. Pudełek odrzucił i po raz 7 zwrócił się do Inspektora obwodowego z poleceniem wyznaczenia Komisji Polubownej. Tak samo dzieje się w stosunku do wszystkich Oddziałów w mniejszych miastach prowincjonalnych.

Liczne skargi i użalania się na gwałcenie Ustaw i przepisów prawnych ze szkodą dla dozorców domowych pozostają u p. Pudełka bez uwzględnienia.

Oddział Zw. Zaw. Dozorców Domowych w **Nowym Dworze** przesłał do p. ministra pracy uchwałę Walnego Zebrania, protestującą przeciwko systematycznemu przewlekaniu przez p. Pudełka terminu wyznaczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej.

Białystok

ROKOWANIA PODWYŻKOWE W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM.

Na skutek pertraktacji w sprawie zatargu w przemyśle włókienniczym w Białymstoku, prowadzonych przez inspektora pracy VI-go okręgu, p. Butwiłowicza, przemysłowcy zadeklarowali robotnikom przemysłu włókienniczego rejonu Białostockiego podwyżkę w wysokości 6% dotychczasowych zarobków, t. j. taką, jaką uzyskali robotnicy łódzcy.

Przedstawiciele robotników jeszcze odpowiedzi na powyższe propozycje nie dali.

Lwów

80 GOSPODARSTW SPALONYCH

Z Brzeżan donoszą o wielkim pożarze, który wybuchł w miejscowości Helenkowa. Ogień powstał w stercie słomy i z błyskawiczną szybkością, rozszerzył się. 80 gospodarstw poszło z dymem. Szkody wynoszą 85 tysięcy złotych. Dochodzenie wykazało, że ogień powstał od porzuconego niedopałka papierosa, rzuconego do sterty słomy przez głuchoniemego mieszkańca wsi Graniaka.

Stryj

POŻAR WARSZTATÓW KOLEJOWYCH

We wtorek, 12 b. m. o godz. wpół do 3 nad ranem, w czasie szalejącej nad Stryjem burzy z piorunami — uderzył piorun w drewniany budynek w warsztatach kolejowych.

Pomimo ulewnego deszczu, który lał jak z cebra, budynek ten — przeznaczony na pomieszczenie części biur zarządu warsztatów kolejowych, stanął w ogniu.

Dzięki przytomności pełniących służbę funkcjonarjuszów kolejowych, nie dopuszczono do rozprzestrzenienia się pożaru na sąsiedni magazyn zasobów i jego składy materjałów łatwopalnych.

W ostatniej prawie chwili odciągnięto 3 cysterny nafty, stojące o parę kroków od palącego się budynku, przez co zapobiegnięto nieobliczalnym wprost skutkom.

Po dwugodzinnej pracy połączonych straży ogniowych, oraz dzięki ulewnemu deszczowi, udało się pożar ograniczyć do strawienia budynku, tak, że szkoda, jakkolwiek wielka, jest w stosunku do niebezpieczeństwa, które groziło — stosunkowo małą.

WARSZAWA ROBOTNICZA

PRACOWNICY WARSZAWSKICH HOTELI I PENSJONATÓW ZA UBEZPIECZENIEM NA STAROŚĆ.

Na zebraniu pracowników hoteli i pensjonatów, uchwalono, po referacie tow. Sieradzkiego wśród entuzjastycznych oklasków, następującą rezolucję:

„Zgromadzeni pracownicy hoteli i pensjonatów warszawskich protestują stanowczo przeciwko przewlekaniu przez Rząd wniesienia do Sejmu Ustawy „o ubezpieczeniu na starość". W obecnych warunkach gospodarczych, przy dokonywującej się racjonalizacji przemysłu i pozbawienia przytem pracy ogromnych rzesz robotników i pracowników, którzy na pracy strawili dziesiątki lat, a dziś nie mają żadnych środków do zarobkowania i skazani są na śmierć głodową lub kij żebraczy — jest to najpilniejszą potrzebą klasy robotniczej.

Zgromadzeni domagają się niezwłocznego wniesienia do Sejmu dawno przygotowanego projektu Ustawy".

ZATARG O PŁACE W PRZEMYŚLE BUDOWLANYM.

W dniu wczorajszym odbyła się ponowna konferencja w związku z zatargiem w przemyśle budowlanym w Warszawie, która nie dała jeszcze ostatecznych wyników.

Następne posiedzenie odbędzie się w poniedziałek, dnia 18 b. m.

NADUŻYCIA PRZY WYMIARZE PODATKÓW MAJĄTKOWYCH NA WOŁYNIU

Komisja nadzwyczajna do walki z nadużyciami, naruszającemi interesy państwa, prowadzi od kilku miesięcy śledztwo na Wołyniu w związku z nadużyciami urzędników skarbowych, którzy zmniejszali wymiary podatków majątkowych w Szuwałowej w pow. Dubieńskim. Popełniane nadużycia sięgają sumy 225.000 zł. W wyniku prowadzonego śledztwa delegat komisji nadzwyczajnej sędzia śledczy A. Koronowski osadził w areszcie śledczym 4 urzędników urzędu skarbowego w Dubnie, a mianowicie: naczelnika tegoż urzędu Mikołaja Topaczewskiego, jego pomocnika Hipolita Maliszewskiego, oraz dwuch pomniejszych urzędników Jana Makowskiego i Romana Kowalskiego. Topaczewski — ostatnio naczelenik urzędu skarbowego we Włoszczowej — był od kilku miesięcy zawieszony w służbie przez przewodniczącego komisji nadzwyczajnej. Od aresztowanych sędzia Koronowski zażądał złożenia kaucji w wysokości od 5 do 10 tysięcy zł.

W SPRAWIE ZREDUKOWANIA ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

Ministerjum Pracy zredukowało asygnowaną sumę na zasiłki dla bezrobotnych pracowników umysłowych na czerwiec z 450.000 zł. do 250.000 zł., polecając jednocześnie Funduszowi Bezrobocia wstrzymania wypłaty zasiłków dla tych bezrobotnych samotnych, którzy pobierali zasiłki od 9 miesięcy, oraz tych bezrobotnych żonatych, bezdzietnych, którzy pobierali zasiłki w ciągu 15 miesięcy.

Centralna Organizacja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych zwróciła się do Ministerjum Pracy o przywrócenie uprzednio asygnowanej kwoty 450.000 zł.

Artykuły i korespondencje, przeznaczone do „Matki i Dziecka", należy przesyłać do redakcji „Robotnika" dla tow. Janiny Ryndmanowej.

ŻYCIE PARTJI

O. K. R. P. P. S. WARSZAWA PODMIEJSKA.

BACZNOŚĆ!!

W „Dniu Kobiet" 17 czerwca r. b. odbędą się zgromadzenia w następujących miejscowościach:

Błonie—referują tow. tow. Faszczewska Zofja i Obarski Adam.

Nowy Dwór — ref. tow. Tomaszewska.

Pruszków — ref. tow. poseł Pragier i Witowna Helena.

Skierniewice — ref. tow. poseł Dobrowolski i tow. Połeciówna.

Wołomin — ref. tow. dr. Krieger i Pilichowska.

Żyrardów — ref. tow. Chmieleńska Marja.

Komitety Miejscowe winny dołożyć starań, by „Dzień Kobiet" wypadł jaknajlepiej.

Wszystkie Komitety winny się zgłosić po odezwy, broszury i afisze do lokalu O. K. R. w piątek 15 czerwca od 5 do 8-ej wieczorem.

Egzekutywa O. K. R. P. P. S.
Warszawa Podmiejska.

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

POSIEDZENIA, ZGROMADZENIA ODCZYTY

W piątek, dn. 15 b. m.

Koło Targówek. O godz. 8 w lokalu dzielnicy, Brukowa 29, odbędzie się zebranie koła.

Dzielnica Jerozolimska. O godz. 7 w lokalu, Chłodna 41, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy

Dzielnica Grochów. O godz. 7, w lokalu Męcińska 12, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Dzielnica Marymont. O godz. 7 w lokalu Marymoncka 40, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Dzielnica Powiśle. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Solec 68, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Dzielnica Powązki. O godz. 7 w lokalu, Okopowa 30, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy

Koło Pelcowizna. O godz. 7 w lokalu Koła, Toruńska 30, odbędzie się zebranie członków dzielnicy.

Dzielnica Czerniaków. O godz. 7 odbędzie się ogólne zebranie członków w lokalu dzielnicy Powiśle, Solec 68.

W sobotę, dnia 16 b. m.

Pocztowa Org. P. P. S. O godz. 7 min. 30 w lokalu OKR. (Al. Jerozolimskie 6) odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

MŁODZIEŻ

Wycieczka do Ogrodu Zoologicznego. W niedzielę, dnia 17 b. m. Wolskie Koło Młodzieży TUR. urządza wycieczkę do Ogrodu Zoologicznego. Zbiórka w lokalu Koła o godz. 8 min. 30 rano.

Wolskie Koło Młodzieży T. U. R. Ogólne zebranie Koła Młodzieży T. U. R. im. Montwiłła Mireckiego, odbędzie się dnia 16 b. m. o godz. 7 wieczorem. Obecność wszystkich członków ze względu na ważność spraw organizacyjnych, konieczna.

Zarząd.

Ruch kult.-oświatowy

O. K. R. Warszawa - podmiejska. W nadchodzący piątek, 15 b. m. o godz. 7 wiecz., w lokalu Długa 10 I p., odbędzie się odczyt tow. D-ra **Alfreda Kriegera** p. t. **ZADANIA POLITYCZNE P. P. S. W CHWILI OBECNEJ.**

Wstęp wolny dla wszystkich.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI T. U. R.

Dziś, o godzinie 7 wieczorem, w lokalu dzielnicy Jerozolima (ul. Chłodna 41), dr. Stawiński, lekarz okręg. zw. Kas Chorych, wygłosi odczyt n. t.: „Gruźlica i jak ją zwalczać" ilustrowany filmem. Wejście bezpłatne.

Dziś, o godz. 7 wiecz. w lokalu dzielnicy Powązkowskiej (ul. Okopowa 30) dr. Stępniewski wygłosi odczyt n. t.: „Historja rewolucji francuskiej".

Dziś, o godz. 7 wiecz. w lokalu dzielnicy Powiśle (Solec 68), inż. Lucy - Birk, wygłosi odczyt n. t.: „Polska na Inflantach".

Dziś, o godz. 7 wiecz. w lokalu dzielnicy Marymont (Marymoncka 40), tow. Eugenjusz Boss wygłosi odczyt n. t.: „Proletarjat w Polsce przed stu laty".

Wycieczki Wydziału Oświaty i Kultury. Wydział oświaty i kultury organizuje w bieżącym tygodniu następujące wycieczki: W piątek, dnia 15 b. m. popoł. miejski ogród zoologiczny; w niedzielę dnia 17 b. m. 1) Żelazowa Wola, 2) Zbiory Raperswilskie, 3) Sejm (historja, gmach, organizacja); we wtorek, dnia 19 b. m. popoł. Sejm (posiedzenie). Informacje: tel. 280-85.

Wycieczka do Otwocka, Czerska i Góry Kalwarji. Zarząd KMKA. zawiadamia, że dnia 17 czerwca b r. t. j. w niedzielę. odbędzie się wycieczka do Otwocka, Czerska i Góry Kalwarji. Cena biletu 2 zł. gr. 75. Zbiórka: Stacja Most (kolejka) godz. 8-ma rano, powrót wieczorem. Prowadzi prof. Nosarzewski. Zapisy na miejscu.

KRONIKA

STAN POGODY.

W dniu wczorajszym w Polsce temperatura wzrosła przeciętnie o kilka stopni na znacznych obszarach kraju.

Najwyższa temperatura wynosiła wczoraj w Warszawie 24°.9, najniższa 10°.4.

Przypuszczalny przebieg pogody w dniu dzisiejszym.

Po przejściowym wzroście zachmurzenia oraz opadach, głównie na zachodzie i północy kraju, pogodnie i dość ciepło. Umiarkowane, na północy silniejsze wiatry południowo-zachodnie.

Pierwszy Salon Karykaturzystów Polskich. W sobotę, dnia 16 b. m., o godzinie 4-tej popoł. w lokalu Związku Zawodowego Polskich Artystów Plastyków (Nowy - Świat 19) nastąpi uroczyste otwarcie 1-go Salonu Karykaturzystów Polskich.

Zarząd obwodowy Funduszu Bezrobocia m. stoł. Warszawy informuje zakłady pracy, że na mocy rozporządzenia M. P. i O. S dnia 15 maja r. b., najwyższa norma zarobku dziennego robotnika, stanowiąca podstawę do obliczania wkładek zakładów pracy na rzecz F. B. podwyższona jest od 31 maja z 6 zł. 60 gr do 7 zł. 50 gr. Wkładki zakładów pracy, które do dnia 10 każdego miesiąca nie nadeślą zawiadomień o wysokości przypadających od nich należności za ub. miesiąc, będą obliczane według nowej najwyższej stawki 7 zł. 50 gr.

Pobór. W sobotę, dnia 16, w kolejnym dniu powszechnego poboru mężczyzn, urodzonych w roku 1907 oraz tych z pośród ur. w latach 1905 i 1906, którzy przy poprzednich przeglądach zostali za czasowo niezdolnych do służby wojskowej, winni stawić się: 1) zamieszkali w 6 dzielnicy 5 komisarjatu — w komisji poborowej nr. 1, oraz 2) zam. w 14 i 15 dzielnicach 3 kom. — komisji nr. 2, mieszczących się przy ul. Huzarskiej 1, 3) zam. w 4 i 5 dzielnicach 16 kom. — w komisji nr. 3 (Daniłowiczowska 1), 4) zam. w 7 i 8 dzielnicach 7 kom. — w komisji nr. 4 (Dobra 72) i 5) zam. w 13 dzielnicy 10 kom. — w komisji nr. 5 (Twarda nr. 35).

Odczyt o Brzozowskim. W sobotę, dn. 16 b m., o godz. 20, w lokalu Żyd. Strzechy Akademickiej, Nowy Świat 21, odbędzie się urządzony staraniem akad. koła „Pochodnia" odczyt Andrzeja Stawara p. t.: „Stanisław Brzozowski i jego społeczna rola" Bilety przy wejściu.

Cena mąki w Miejskich Zakładach Zaopatrywania. Miejskie Zakłady Zaopatrywania Warszawy obniżyły cenę mąki pszennej „Lucullus" ze zł. 91.— na zł. 90.— za 100 kg. Obniżka obowiązuje od dnia 12 b. m.

Z ESTRADY KONCERTOWEJ

Popisy uczniów szkół muzycznych.

Wyższa Szkoła muzyczna im. Fr. Chopina, urządziła w tym roku aż dwa popisy w Filharmonji. Przeważał jak zwykle fortepian, reprezentowany od lat wielu przez zasłużoną i powszechnie lubianą szkołę Michałowskiego i jego uczniów pp.: Żurawlewa i Śmidowicza. Występowali więc z pianistów kończących pp.: K. Płaczkowska i L. Boruński, pozatem pp. F. Czertkówna, E. Melmanówna, H. Melmanówna, H. Petszafówna, E. Kafarska i bardzo muzykalnie interpretujący koncert Czajkowskiego p. A. Bukin. Śpiewu nie było dużo, ale zato p. E. Przedpełska z kl. prof. Ancewicz - Dworakowskiej wyróżniła się doskonałą szkołą i bardzo pięknym materjałem głosowym. Trudniej jakoś o talenty w zakresie gry skrzypcowej. Tu należałoby zwrócić uwagę — uwzględniając zresztą zdolności i pracowitość uczniów pp. Gutmana, Helfgota i Brennera z kl. prof. Michałowicza — że koncerty długie i wymagające dużej wytrzymałości wirtuozowskiej stanowczo są ponad ich siły. Jest przecież poza koncertami tyle utworów łatwiejszych w których skrzypkowie ci pozostawiliby wrażenie o wiele korzystniejsze. Klasę kameralną reprezentowali w trio Caldara pp. Stokowska, Niemiro i Szpilman.

Na popisie **Szkoły muzycznej im. Karłowicza** można było z przyjemnością zauważyć, że poziom produkcji w porównaniu z rokiem ubiegłym podniósł się znacznie. Koncert c-moll Beethovena (I cz.) był bardzo ładnie wykończony przez p. Wierzikównę z kl. prof. Synoradzkiej. P. St. Janiszewski z kl. dyr. Marka jest materjałem na pianistę o aspiracjach wyższych. Śpiew miał swoje duże poważnie już zaawansowane sopranistki w osobach pań: W. Terne i H. Weybergowej z klasy prof. Kozłowskiej. Skrzypek p. L. Bavenblatt posiada duże dane na muzykalnego wirtuoza. Z pomiędzy licznych innych wykonawców słuchaliśmy jeszcze pp.: Grabowską, Kornfeldównę, Gubrynowicza i Handelzalca. Może to przypadkowe, ale pianistów, kl. dyr. Marka cechuje szczególny brak ciepła i liryzmu w grze przy niedostatecznie rozwiniętej technice akordów brzmiących twardo i bezdźwięcznie; szkoda, gdyż uczniowie tej klasy wykazują roczne postępy niezaprzeczone.

H. D.

CO GRAJĄ KINA?

Colosseum: „Władczyni Libanu"
Stylowy: „Mściciele".
Casino. Premjera „Zwyciężony wróg kobiet".
Miejski: „Dziewczęce łzy".
Palace: „Bohaterka sensacyjnego procesu" i „Urwis".
Pan: „Więzień z Czarciej wyspy" i „Różowy pantofelek".
Rococo: „Telefonistka z centrali hotelowej" i „Człowiek który widział śmierć".
Splendid: „Pułapka na mężów" i „Warjat na wolności".
Wodewil (w ogrodzie): „Królewicz się bawi" i „Przygody małego wędrowca".
Capitol: „Więzień z Czarciej wyspy" i „Różowy pantofelek".
Światowid: „Trujący czar" i „Czerwony młyn".
Apollo: „Spadek Sami Weinsteina" „Riviera".
Filharmonja: „Eskorta".

17 LOTERJA PANSTWOWA

2-ga KLASA — I-szy DZIEŃ.

Główniejsze wygrane.

15.000 zł. nr. 125925.
5.000 zł. nr. 81576.
1.000 zł. n-ry 24878 73567.
600 zł. n-ry 22961 95530 144096.
500 zł. n-ry 36904 61515 77769 124969 129268 146289.
400 zł. n-ry 46218 98511 99468 114128 116252 119122 128874 138396.
300 zł. n-ry 26152 66803 73694 76446 79586 81254 85387 89125 89477 99418 123080 126799 126861 130186 135613 142406 144610 147533 149447 150235 152222.

PRZY PRACY

Szofer z komunikacji autobusowej Warszawa - Płock, 22-letni Władysław Żaboklicki (Płock), w czasie rozpalania motoru przy samochodzie, został tak silnie uderzony korbą, że doznał nadłamania prawej kości promieniowej. Pierwszej pomocy udzielono Żaboklickiemu w ambulatorjum Pogotowia.

SAMOBOJSTWO PRZODOWNIKA POLICJI

Wczoraj około godz. 10 rano w Parku Praskim rozległ się niespodziewanie huk wystrzału. Gdy publiczność i dozorcy pospieszyli na miejsce, skąd odgłos strzału dochodził, ujrzeli na ziemi leżącego mężczyznę w mundurze przodownika policji. Obok niego leżał rewolwer.

Do rannego, któremu kula przebiła płuca w okolicy serca, wezwano pogotowie, którego lekarz przewiózł go do szpitala Przemienienia Pańskiego w stanie b. ciężkim.

Przeprowadzone na miejscu dochodzenie, ustaliło, że samobójcą jest przodownik 14 komisarjatu, Aleksander Edelbaum (Florjańska 8), kierownik działu sądowego. Przyczyna desperackiego kroku narazie nie ustalona. Edelbaum pozostawił list do kierownika komisarjatu Wojczyńskiego.

ZABITY PRZEZ SAMOCHOD

Na ul. Młynarskiej, przed domem nr. 52, pod przejeżdżający z nadmierną szybkością samochód Pogotowia Kasy Chorych, dostał się przebiegający przez jezdnię, puszczony samopas na ulicę 4-letni Bolesław Młynarczyk (Młynarska 52). Koła samochodu zgniotły dziecku głowę. Nieszczęśliwego chłopca sanitarjusze momentalnie zabrali do karetki i przewieźli do pobliskiego szpitala im. Karola i Marji. Tam jednak dziecku nie przyjęto, usprawiedliwiając odmowę tem, że stan jest beznadziejny (!!).

Młynarczyka, który zmarł w karetce, przewieziono do prosektorjum przy ul. dr. Oczki.

UPADEK Z RUSZTOWANIA

Przy budowie ambulatorjum Kasy Chorych przy ul. Wolskiej, nr. 52, spadli z rusztowania z wysokości 5 metrów: 27-letni Mamert Kotulski, (Krochmalna 71) i 40-letni Bolesław Kołodziejczyk (Pruszków) — cieśle. Lekarz Pogotowia stwierdził u pierwszego rany tłuczone głowy i języka oraz potłuczenie okolicy krzyża i prawego stawu skokowego, u drugiego zaś — potłuczenie prawego przedramienia. Po opatrunku, Kotulskiego przewieziono do domu.

W zakładach przemysłu zapałczanego sp. aks. „Płomyk" przy ul. Modlińskiej nr. 26, na Pelcowiźnie, robotnik, 38-letni Leonard Brzozowski doznał w czasie pracy obcięcia w maszynie 2-ch palców lewej ręki. Pogotowie po opatrunku, przewiozło Brzozowskiego do domu.

MŁODOCIANA SAMOBOJCZYNI

16-letnia Stefanja Domosławska, bez zajęcia, (Ogrodowa 46), otruła się esencją octową na rogu ul. Ogrodowej i Białej. Młodocianą desperatkę przewiozło Pogotowie do szpitala Dz. Jezus.

Z GIEŁDY

Warszawa, dnia 14 czerwca

Dolar St. Zjedn. 8.87
Belgja 124.52
Holandja 359.70
Londyn 43,52
Nowy Jork 8.90
Paryż 35.08½
Praga 26.41½
Szwajcarja 171.77
Włochy 46.87
Wiedeń 125.37

Papiery procentowe.

Dolarówka 95.75—95.50. 8% L. Z. Banku Roln. 94.00. 8% L. Z. Banku Gosp. Kraj 94.00. 6% Pożycz. dol. 1920 r. 87.00. 8% Poż. konwersyjna 67.00. 10% Poż. kolejowa 104.08. 5% Pań. poż. konwersyjna 67.00. 4½% L. Z. ziem. przedw. 53.15. 5% L. Z. Warsz przedw. 57.50. 4½% L. Z. Warsz. przedw. 56.25. 8% L. Z. ziem. złotowe 83.00. 8% L. Z. Warsz. złotowe 75.25. 4½% L. Z. Warsz. złotowe —.—. 5% L. Z. Warsz. do 1918 r. 6% Oblig. Warsz. 1926—16 r.—63.00

Akcje.

Bank Polski 190.00—195.00. Bank Dyskontowy 138.00 138.00 Bank Handlowy 117.00 Bank Zachodni 34.00. Bank Zw. Sp. Zarob. 87.75. Bank zjedn. ziem pol. Cerata —.—. Kijewski —.—. Puls —.—. Zgierz 31.25. Spiess 152.00. Elektryczność 89.00. Siła i Światło 155.00. Czersk 8.00. Częstocice 60.25. Chodorów 172.00. Gosławice 68.0.0 Michałów —.—. W. T. F. Cukru 60.00. Węglowe 100.00. Firlej 69.00. Łazy 9.10. Wysoka 201.00. Polska Nafta —.—. Nobel 33.00. Cegielski. 46.75 Lilpop 39.00 Norblin 237.00. Orthwein 12.25. Morzejów 47.50. Parowóz 50. Ostrowiec A135.00. B114.00 Zieleniewski 160. Rudzki 49.50 Starachowice 60.00 Zawiercie. 29.00. Żyrardów 13.00. Borkowski 17.25. Haberbusch 254.00 — 258.00.

Notowania pozagiełdowe
z dnia 14 b. m. godz. 10 w.

Akcje. Tendencja utrzymana. Dolar ameryk. 8.89¼, Bank Polski 195.00, Cukier 69.25, Węgiel 100.00, Modrzejów 47.50, Ostrowiec ser. B. 114.50, Rudzki 49.10, Starachowice 60.25, Rubli 100 złotem 469.00.

100 złotych w złocie 172.00.

Listy Zastawne złotowe mocniejsze.

Obroty akcjami średnie.

PRZETARG.

Kasa Chorych m. Łodzi z siedzibą w Łodzi ogłasza niniejszem pisemne publiczne przetargi ofertowe na wykonanie centralnego ogrzewania, wodociągów i kanalizacji w lecznicy w Łodzi przy ul. Łagiewnickiej.

Przetargi odbędą się w dniu 30 czerwca 1928 r. o godz. 18-tej w Centrali Kasy Chorych m. Łodzi, przy ul. Wólczańskiej 225.

O roboty ubiegać się mogą zarejestrowane przedsiębiorstwa i firmy, które wykażą, że już wykonały większe roboty instalacyjne.

Oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysów wstępnych z dn. 28 kwietnia r. b., a sporządzone według przepisów tymczasowych Ministerjum Robót Publicznych o oddawaniu robót i dostaw państwowych L III/396/26 z dnia 31 lipca 1926 r. oraz wg. warunków przetargu, należy składać do Wydz. Gospodarczego Kasy Chorych m. Łodzi, ul. Wólczańska 225 w kopertach podwójnych, z których wewnętrzna zawierająca ofertę powinna być zalakowana pieczęcią firmową i zaopatrzona w napis: „Oferta do przetargu mającego się odbyć dnia 30 czerwca 1928 r. na wykonanie centralnego ogrzewania lub wodociągów i kanalizacji w lecznicy w Łodzi, przy ul. Łagiewnickiej" zewnętrzne zaś prócz wyżej wspomnianej koperty powinna zawierać i dowód wpłacenia wadjum do Banku Gospodarstwa Krajowego do depozytu Kasy Chorych m. Łodzi — wysokości 5 procent oferowanej sumy na każdą poszczególną pracę w gotówce lub papierach procentowych, mających wartość pupilarną ustaloną Rozporządzeniem Ministerjum Skarbu z dnia 28 grudnia 1926 roku, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerjum Skarbu nr. 3 z dnia 22.I.1927 r.

Firmy, stawające do przetargu, mogą ubiegać się o dowolne z wyżej wymienionych robót i w zależności od tego składają oddzielne oferty z odpowiedniemi dowodami wadjów.

Termin składania ofert upływa o godz. 18 dnia 30 czerwca 1928 roku bezpośrednio przed rozpoczęciem odnośnej rozprawy ofertowej.

Oferty nieodpowiadające wymienionym powyżej warunkom lub złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

Informacje udzielane będą w godzinach biurowych od 9 do 15-tej w Wydz. Gospodarczym Kasy Chorych m. Łodzi, gdzie za opłatą zł. 5.— otrzymać można egzemplarz przetargu oraz odpowiedni ślepy kosztorys.

KASA CHORYCH M. WARSZAWY.

(—) **Dr. E. Samborski**, Dyrektor (—) **F. Kałużyński.** Przew. Zarządu.

Ogłoszenia drobne

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne.

KATASTROFA LOTNICZA NA LINJI WARSZAWA—PRAGA—PARYŻ

W ub. tygodniu na granicy czesko-niemieckiej pod Liebau zleciał francuski samolot pocztowy, funkcjonujący na linji Warszawa — Praga — Paryż. Pilot czeski został ciężko ranny, młodziutki adept lotniczy narodowości polskiej został zabity na miejscu.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO?

DZIŚ.

13.00 Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. Komunikat lotniczo - meteorologiczny, nadprogram. 13.10—15.00 Przerwa. 15.00 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, samorządowy, nadprogram. 15.20 — 16.20 Przerwa. 16.20—16.40 „Przegląd wydawnictw perjodycznych" — omówi prof. H. Mościcki. 16.40 — 17.05 — Lekcja języka angielskiego p. Gardiner. 17.05 — 17.20 Przerwa. 1720 — 17.45 Tydzień kobiecy w Radjo. Odczyt p. t.: „Dom jako teren szerszego życia". (Odczyt ostatni) — wygł. p. M. Ankiewiczowa. 17.45 — 18.55 Transmisja z Wilna (Święto pieśni" dzieci szkół powszechnych m. Wilna). 18.55 — 19.05 Przerwa. 19.05 — 19.15 Komunikat rolniczy, oraz transmisja z Krakowa notowań giełdy zbożowej krakowskiej. 19.15 — 19.30 Rozmaitości. 19.30 — 19.55 Odczyt p. t.: „Przeszczepianie tkanek" — wygł. dr. Lewenstern. 19.55 — 20.15 Pogadankę myzyczną wygł. K. Stromenger.. 20.15 — Koncert wieczorny, w przerwie biuletyn „Messager Polonais" w języku francuskim. Koncert poświęcony twórczości R. Wagnera (Transmisja z Doliny Szwajcarskiej). Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego i in. 22.00 — 22.05 Sygnał czasu, komunikat lotniczo - meteorologiczny. 22.00 — 22.05 Sygnał czasu, komunikat lotniczo - meteorologiczny. 22.05 — 22.20 Komunikat PAT-a. 22.20 — 22.30 Komunikaty: policyjny, sportowy nadprogram.

JUTRO.

12.00 Koncert z płyt gramofonowych firmy „Józef Weksler" (Warszawa, Marszałkowska 132). 13.00 — Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo - meteorologiczny. 13.10 — 15.00 Przerwa. 15.00 — Komunikaty: meteorologiczny gospodarczy, nadprogram. 15.20 — 16.00 Przerwa. 16.00 — 16.25 Odczyt p. t: „Jak powstała pracownia przyrodnicza w naszej szkole" — wygł. prof. T. Paszkowski. 16.25 — 16.40 Nadprogram i komunikaty. 16.40 — 17.05 Odczyt p. t.: „Kredyt komunalny" — wygł p. B. Mrozowski. 17.05—17.20 Przerwa. 17.20 — 17.45 Odczyt p. t.: Hoene - Wroński „w 150-tą rocznicę urodzin" odczyt II-gi wygł. dr. A. Zieleńczyk. 17.45 — 18.55 Transmisja z Krakowa. Program dla najmłodszych. 18.55 — 19.05 Przerwa. 19.05 — 19.15 Komunikat rolniczy. 19.15 — 19.35 Rozmaitości — występ p. H. Małkowskiego. 19.35 — 20.00 „Radjokronika" — wygłosi dr. M. Stępowski. Po odczycie komunikat Tow. Zachęty do hodowli koni w Polsce. 20.00 — 20.15 Przerwa. 20.15 — Koncert wieczorny, w przerwie biuletyn „Messager Polonais" w języku francuskim. Koncert popularny organizowany przez Orkiestrę Filharmonji Warsz. wespół z Polskim Radjo. (Transmisja z Doliny Szwajcarskiej). Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimińskiego, oraz Kazimiera Horbowska (śpiew), Jan Dworakowski (skrzypce), Ludwik Lawiński (recytacje) i prof. Jerzy Lefeld (akomp.). 22.00 — 22.05 Sygnał czasu, komunikat lotniczo - meteorologiczny. 22.05 — 22.20 Komunikat P A. T. 22.20 — 22.30 Komunikaty: policyjny, sportowy i nadprogram. 22.30 — 23.30 Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Oaza". Orkiestra pod kier. W. Koszkowskiego i L. Karbowiaka.

Z. R. S. S.

DO WIADOMOŚCI WSZYSTKICH R. S. K. O. i KLUBÓW.

Kolarskie mistrzostwa Robotniczej Polski.

29 b. m. odbędą się w Krakowie Kolarskie Mistrzostwa Robotniczej jPolski (szosowe na dystansie 100 kilometrów). Zgłoszenia do Administracji „Naprzodu", Kraków, ul. Dunajewskiego 5, do Sekretarjatu Małopolskiego Zlotu Sportowego.

Mistrzostwa Polski w ciężkiej atletyce.

Pod powyższym adresem należy również przesyłać zgłoszenia do mistrzostw w zapasach ciężkoatletycznych, które odbędą się w czasie Zlotu Małopolskiego w dniu 30 czerwca 1928 r.

WYCIECZKA KOLARSKA DO WIEDNIA

Wycieczkę organizuje Sekcja Kolarska R. K. S. „Skra" Warszawa. Koszt wycieczki wynosi 150 złotych (przejazd koleją do Krakowa i z powrotem, wikt, noclegi, dla zamiejscowych odpada przejazd koleją z Warszawy).

Wycieczka jest dostępna dla wszystkich Klubów zrzeszonych w Z. R. S. S. Zapisy przyjmuje Sekcja Kolarska R. K. S. „Skra", Warszawa, Okopowa 43-47 do dn. 23 b. m.

Każdy uczestnik winien posiadać paszport krajowy, zezwolenie P. K. U. na wyjazd zagranicę, dwie fotografje, które to dokumenty winien przesłać do Sekretarjatu RKS. „Skra" najdalej do 23 czerwca r. b.

Zbiórka wszystkich uczestników wycieczki dnia 14-go lipca o 22-ej godz. w Krakowie, Dunajewskiego nr. 5.

Cała droga wyniesie 993 km., łącznie z powrotem, który nastąpi 31 lipca.

Warunki techniczne: rower w dobrym stanie z hamulcami, 2) dwie zapasowe dętki, 3) części zapasowe: ośki, szprychy. miski, w miarę możności, 4) Bagażnik, 5) ubranie sportowe: krótkie spodnie, koszulka klubowa, czapka klubowa, płaszcz nieprzemakalny. Powyższe warunki techniczne będą sprawdzane przed odjazdem. Warunki ogólne: pieniądze na wycieczkę wpłacać należy na ręce kierownika gospodarczego przed odjazdem z Warszawy, zamiejscowi w Krakowie.

OTWARCIE PRZYSTANI R.K.S. „SKRA"

W niedzielę, 17 b. m. o godz. 11 rano odbędzie się uroczyste otwarcie przystani z następującym programem: 11.30 — przecięcie wstęgi przez tow. Jaworowskiego i podniesienie sztandaru.

11.45 — 12.00 — mecz siatkówki kobiet— Skra — Strzelec.

Godz. 12 — mecz koszykówki Skra — Strzelec.

Godz. 13 — zawody pływackie na Wiśle, na dyst. 1000 mtr., dostępne dla zawodników wszystkich klubów zrzeszonych w R. S. K. O. i Z. R. S. S.

Godz. 13.30 — przeniesienie chłopców i dziewcząt powyżej lat 16 z drużyny „Przyszłość" do liczby członków klubu oraz popisy gimn. dzieci.

Przyrzeczenie będzie odbierać przew. klubu tow. Jerzy Michałowicz.

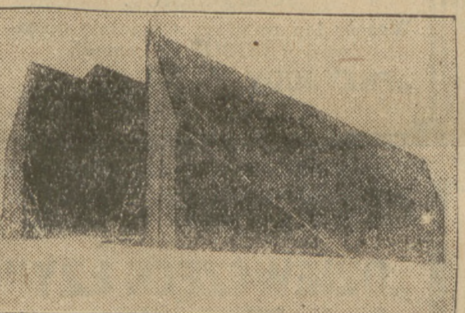
SOCJALISTYCZNY KANCLERZ RZESZY

TOW. HERMAN MUELLER,

przywódca socjalistów tworzy nowy rząd w Niemczech.

W OCZEKIWANIU „ITALJI"

W oczekiwaniu na powrót „Italji" załoga statku „Citta di Milano" zbudowała hangar z płótna żaglowego w Kingsbay. Jak dotąd praca ta okazała się niestety zbyteczna.

WYSTAWA KOLONJALNA W STUTGARCIE

Na stutgarckiej wystawie kolonjalnej ustawiono szereg zabudowań odpowiadających stylem ludności je zamieszkującej. Na zdjęciu: kobiety plemienia Makonde urabiają ciasto do chleba.

TEATR i MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Wielki

o 8-ej „Syrena"

Narodowy

o 8-ej „Zaręczyny aktorki" oraz „Majster i czeladnik"

Letni

o 8-ej „Kredowe koło"

Teatr Wielki. Dziś „Syrena".

Jutro „Cyrulik Sewilski", z potrójnym występem gościnnym Rozyną będzie koloraturowa sopranistka p. Ada Sari, Almavivą tenor p. Woliński. W roli tytułowej zaś wystąpi poraz pierwszy w Warszawie baryton polski, p. Zenon Dolnicki, artysta scen zagranicznych.

W niedzielę „Syrena".

Teatr Narodowy. Do końca tygodnia komedja Korzeniowskiego „Zaręczyny aktorki" oraz „Majster i czeladnik".

Z końcem przyszłego tygodnia odbędzie się premjera komedji włoskiej Chiarelliego „Ognie sztuczne".

Teatr Letni. Dziś i dni następnych „Koło kredowe".

W pełnym toku próby „Mysz kościelna".

Teatr Polski. Dziś „Broadway".

Teatr Mały. Dziś „Oto kobieta".

Teatr Qui Pro Quo". Dziś premjera aktualnej rewji „Krewni z Q. P. Q." z udziałem całego zespołu oraz Tacjan-girls.

Wielka rewja w teatrze Nowości. Dziś „Ja pana też...".

Teatr Praski. W piątek, dnia 15 b. m. — premjera dla uczczenia święta matki w Polsce, sztuka w 4-ch aktach z czasów niewoli „Matka - Polka".

Morskie Oko. Codziennie „Tego jeszcze nie było". Początek przedstawień o 7.30 i 10.

Teatr „Czerwony As". Codziennie w ogrodzie (w razie niepogody w sali) „Wszystko na opak".

„Golem" w Cyrku. Dziś przedstawienie zawieszone. W sobotę i w niedzielę ostatnie dwa przedstawienia „Golem".

Z Doliny Szwajcarskiej. Dzisiejszy, piątkowy koncert orkiestry filharmonicznej w Dolinie Szwajcarskiej poświęcony będzie Wagnerowi. Solistką będzie artystka opery p. Marja Mokrzycka. Dyryguje p. Zdzisław Górzyński. Program zawiera kilkanaście fragmentów z dramatów i oper wagnerowskich.

Teatr Nowa Scena. Dn. 16-go czerwca w pięknej sali teatralnej Z. Z. K. ul. Czerwonego Krzyża 20, zespół artystów Scena Nowa, odegra po raz ostatni przed wakacjami sztukę Kruszewskiej p. t. „Sen" w inscenizacji E. Wiercińskiego i dekoracjach Krassowskiego. Bilety od 50 gr. do 6 zł. w Komisji Międzyzwiązkowej Kulturalno - Artystycznej, Chmielna 49, lub w gmachu Z. Z. K., oraz w dzień przedstawienia, na dwie godziny przed rozpoczęciem.

ZE SPORTU

PRZEDOLIMPIJSKIE ZAWODY ZAPAŚNICZE.

W sobotę, dnia 16 b. m. o godz. 8 w odbędzie się w sali ośrodka wychowania fizycznego (gmach b. podchorążówki) zawody zapaśnicze polskich zapaśników amatorów. Udział przyjmują czołowi atleci Warszawy, Poznania, Krakowa, Katowic oraz Wilna. Z klubów warszawskich wystąpią zawodnicy P. T. A., YMCA oraz robotniczej Skry. Zawody powyższe wyłonią reprezentację Polski na bliski już mecz międzypaństwowy Polska — Węgry, oraz na Olimp. amsterd.

MECZ TENISOWY BUDAPESZT — KOMP. DRUŻ. POLSKI.

Dziś w piątek rozpoczyna się na kortach Legji o godz. 16 — trzydniowy mecz tenisistów budapeszteńskich z kombinowanym zespołem Warszawy. Łodzi i Poznania. W pierwszym dniu odbędą się dwa spotkania gry pojedyńczej.

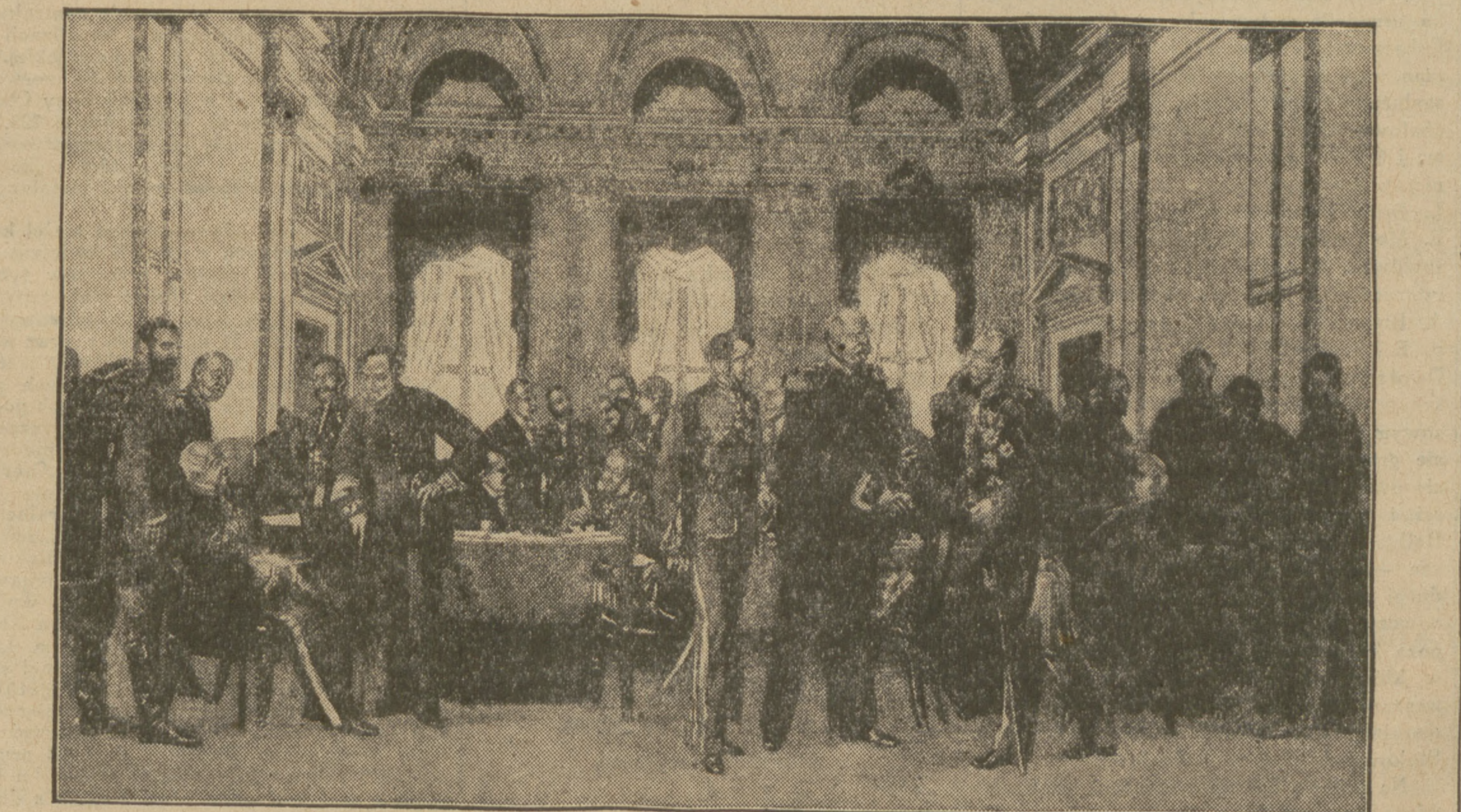
MECZ SZERMIERCZY KRAKÓW — BRNO 1:2.

W meczu szermierczym Kraków — Brno wzięli udział ze strony polskiej tylko trzej szermierze. We florecie czesi wygrali 5:4, przyczem Friedrich i Papee odnieśli po dwa zwycięstwa. W szablach wygrali polacy 7:2, przyczem Friedrich i Papee wygrali po 3 razy, a Małecki — 1 raz. W szpadach wynik był 5.5:3.5 na korzyść Brno. Z polaków 2 zwycięstwa odniósł Papce, Friedrich — jedno, a Małecki — pół.

URUGWAJ — MISTRZEM OLIMPIJSKIM.

W finałowej rozgrywce piłaksrkiej Urugwaj pokonał Argentynę 2:1 (1:1). Sędziował p. Mutters. Pierwszą bramkę zdobył Figuero dla Urugwaju (20 min.), następnie wyrównał Monto z kornera, a po przerwie zwycięzką bramkę strzelił Scarone w 27 min.

DYPLOMACJA EUROPEJSKA PRZED 50 LATY

W 1878 r. odbył się kongres berliński, na którym dominującą rolę odegrał Bismark. „Żelazny kanclerz", jak i inni ówcześni dyplomaci, słynął z intryg zakulisowych. Kongres berliński został przedstawiony na słynnym obrazie **Antoniego Wernera,** którego reprodukcję widzimy na naszem zdjęciu. Z lewej strony siedzi przedstawiciel carskiej Rosji książe **Gorczakow,** obok niego na prawo stoi angielski premier ministrów lord **Beaconsfield,** w środku widzimy Ottona ks. **Bismarka,** obok niego (na lewo) przedstawiciela cesarskich Austro-Węgier hr. Andrassy'ego, wreszcie zupełnie na prawo stoi **Mehamed Ali Pasza,** przedstawiciel Turcji, jedynego państwa, które nie uznało rozbioru Polski.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.— Za zmianę adresu 50 gr. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy o 50 proc. taniej. Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10 szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor naczelny MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI. Redaktor odpowiedzialny MARJAN MURAWSKI. Wydawca RADA NACZELNA P. P. S.

Odbito w druk. „Robotnika", Warecka 7.